

KarenssiSanomat

Eurooppalainen(kin) työttömien ääni

2/99

Julkaisija: Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö- TVY ry

Työtä Eurooppaan!

Viestiä Euroopan päättäjille

Työttömät liikehtivät ympäri Eurooppaa. Asia ei vain ole kyllin suuri uutinen valtamerialle. Tai sitten se on liian suuri eli liian vaarallinen kerrottavaksi.

Niin tai näin, mutta hiljaisuus on suuri. Perinteiseen tapaan Suomessa vaietaan kahdella kielellä.

Muiden eurooppalaisten työttömien tavoin Suomen työttömät voivat kesäkuun alussa Kölnin kokoukselle EU:n päättäjille ovat vaatimuksensa. Näin tehtiin

myös kaksi vuotta sitten, jolloin määränpäänä oli Amsterdam.

Halki Suomen kulkevat viestit yhtyivät yhdeksi noin 40 hengen porukaksi, joka kävi muistuttamassa EU:n päättäjiä työttömyyden todellisuudesta.

Suomen työttömien pääntunus niin kotimaassa kuin Kölnissäkin oli "oikeaa työtä oikealla palkalla", sillä työttömät ovat kyllästyneet puuhasteluihin, joista ei ole hyötyä kenellekään.

Työttömyysasiassa kansalliset hallitukset ja EU:n johto piiloutuvat toistensa selän taakse, sillä mikään taho ei halua ottaa vastuusta työllisyydestä.

Vaikka Amsterdamin kokouksessa hyväksyttiin joitakin työllisyysuusia, ei mm. Suomen hallitus ole ole niistä juuri hiiskunut, puhumattakaan suositusten toteuttamisesta.

Kuuluisan kurkun käyryyden lisäksi EU keskusteleekin ohranjyvän koosta ja

ykkösmaidon myynnin kieltämisestä. Olisiko asialla yhteyttä kansalaisten passiivisuuteen EU-vaaleissa?

Nyt on päättäjillä tilaisuus tarttua todellisiin asioihin, sillä työttömät tarjoavat omat ideansa vapaasti käytettäväksi. Työttömät seuraavat päättäjien edesottamuksia.

Aiheesta lisää keski-
aukeamalla

Hätä on tämän näköinen

Tampereella kuunnellaan torilla ihmisten hätää, pyritään auttamaan välittömästi ja välillisesti. Toivotaan, että yhteiskunna käytäntöihin tulisi pysyviä muutoksia.

Sivu 3

Tätä työttömät tahtovat

Työttömät ovat käyneet suurella joukolla kansanedustajien puheilla. Pääasiaksi nousi työttömyyseläkeputki ja sen katkaisemisaikheet.

Sivu 6

Työttömien Eurooppa

Äänestysprosentti EU-vaaleissa olisi todennäköisesti paljon korkeampi, jos ohranjyvän koon ja savolaisveneen kieltämisen sijasta puhuttaiisiin mm. työttömien asioista.

Sivut 8-9

Projektilla elämä hallintaan?

TVY:n Yhteistyöllä elämä hallintaan -projekti on käynnissä kahdeksalla paikkakunnalla. Mistä on kysymys. Siitä kertovat tutkija ja projektin vetäjä.

Sivut 7 ja 13

Työpankit tulevat?

Työttömyyden nujertamiseksi on kokeiltu jos jotakin, enemmän tai vähemmän hyvällä menestyksellä. Uutta rintamalla on työpankki, ja muutakin on kehitteillä.

Sivut 15 ja 16

Vaaleilla vallanjakoa ja uusia arvoja käyttöön!

Maalisvaaleissa saimme uuden eduskunnan kokoonpanon, ja kokoonpanohan ei nyt olennaisesti muuttunut.

Äänestysprosentti jäi alhaiseksi ja kaikki tietävät ovat todenneet, että meidän porukka oli se, joka ei käyttänyt oikeuttaan vaikuttaa seuraavaan neljään vuoteen. No ymmärrettävää sekin on, kun kaikkialla kuulee kuinka ihmisillä on mennyt usko politiikkaan eli yhteisasioiden hoitoon. Ei uskota muutokseen.

Vanha hallituspohja jatkaa Lipposen sateenkaari kakkosena. Ministerit vaihdettiin ja meidän kannalta on tietysti tärkein työministerin vaihtuminen.

Tapaamispyyntö on jonossa ja odotamme positiivisella mielellä aikaa. Tärkeimpänä asioinamme jatkossakin on ajaa yhdistelmätyön parannuskehityksiämme. Tilanteeseen vaikuttaa paljon myös se, että laki on muuttunut meille järjestönä lihaksi.

TVY:llä on menossa työministeriön projektin avulla projekti, jossa työllistetään pitkäaikaistyöttömiä yhdistyksiimme töihin. Tiedämme käytännössä lain haitat ja hyödyt. Suurin ongelmahan on ettei palkka riitä leipään, jos työllistäjänä on kolmas sektori ja paikallinen kunta ei anna kuntalisää. On todella nöyryyttävää anoa omaa leipää varten rahaa sosiaaliluulta ja vielä kun on työssä...

Seuratessa hallitusohjelman keskustelua jäi erityisesti mieleen asuntopolitiikka uusrakentamisen ohjaamisesta pääkaupunkiseudulle. On tietysti tärkeää, että rakennetaan sinne missä on tarvetta. Mutta, mutta. Lisätäänkö sillä entisestään ihmisten muuttamista ruuhkaan? Edistetäänkö sillä entisestään yritysten sijoittumista kehäkolmosen sisälle ja kaarelle?

Mikä olisi oikeata kehitysaluepolitiikkaa, jolla tuettaisiin ihmisiä aloittamaan yritystoiminta Tuupovaarassa tai Tervolassa. Syrjäseuduilla elää ihmisiä, jotka eivät halua muuttaa sieltä pois. Ihmisillä on arvoja, joita ei rahalla pysty mittaamaan. Lex Kainuun ehdotuksissa on paljon sellaista, jota tulisi pikimmin toteuttaa kokeiluna kaikkialla maamme harvaanasuilla seuduilla.

On todella surkeaa väestön ikärakenteen vääristyminen syrjäseuduilla. Entisissä väkirikkaissa kunnissa tarvitaan kohta vain muutama ammattikunta: kotivastajat kantamaan puut sisälle, pappi haudamaan ihmisiä, ja haudankaivaja kaivamaan hautoja. Tietysti tarvitaan muutamia postinhoitajia ja lääkäreitä. Ja taksimiehiä, mutta tämä meno ei paljon ihmisiä elätä.

Kehottaisinkin uusia ministereitä ja kansanedustajia tilaamaan Kainuun liitosta Lex Kainuun ja tutustumaa sen esittämiin ehdotuksiin vakavassa mielessä. Itse olen mieltynyt ajatuksiin esiyrittäjäkokeilusta ja monista muistakin kyläkehittäjäistä lähtien.

Pelkoja työttömyysturvasta tulevista muutoksista on. Parempi kuitenkin, ettei niitä sano ääneen kovin usein. Ehkä peikko pysyy kaukana, kun ollaan hiljaa

Lea Karjalainen
Karenssisanomien päätoimittaja
TVY:n puheenjohtaja

Kolumnistina Päivi Petrelius

Sananen äitiyslomalusta

Tuttavapiirissäni on monta uunituoretta äitiä. Vauvoja tupsahtelee vastaan vähän joka paikassa. Kun tuttavat ovat paljolti kolmekymmentä ja risat, on suuri osa vauveleista esikoisia ja muutokset äideiksi ja isiksi tulevien elämässä sen mukaisia.

Ensimmäisen lapsen myötä nuorten parien elämä muuttuu työn ja harrastusten harmonisesta vaihtelusta vaihan vaihteluksi, yövalvomiseksi ja tauottomaksi hoitovastuuksi. Jonkin ajan kuluttua isit sentään pääsevät hoitopotkusta töihin lepäämään, mutta entäs äidit. He pysyvät kotona. He ovat *äitiyslomalla*.

Kun viimeistä *mammamuotia* mainostavat äidit istuskelevat vauvalehtien sivuilla esittelemässä hymyileviä palleroisia, kyllähän se kielämätöntä lomalta näyttää.

Tutkimukset äitinä olon arjesta kertovat kuitenkin toista. Niiden mukaan äitiyden tunnusomaisin piirre on väsymys. *Äitiyslomalaista* ei uuvuta vain hoitamisen ja arjenpyörittämisen kiihkeä

salsa, vaan myös aikuis-kontaktien puute.

Onneksi äitiyslomaltaakin pääsee ennenpitkää takaisin palkkatyöhön lepäämään - jos työtä sattuu olemaan.

Mielestäni onkin väärin puhua äitiyslomasta. Jos äitiyttä katsoo tuotantoelämän näkökulmasta, on äitiysloma pikemminkin intensiivinen pererhdtyysjakso, jonka aikana äidit ottavat vastaan vastuullisen, itsenäisen ja tulostavoitteisen työn. He vastaavat henkisesti ja fyysisesti työkykyisen työvoiman tuottamisesta suomalaisen tuotantoelämän tarpeisiin.

Lähes jokaisen Nokian insinöörinkin takaa löytyy parikymmentä vuotta äidin suunnittelema ja toteuttama hoiva- ja huolenpito-palveluja. Naisliikkeessä onkin jo kauan pyritty tekemään näkyväksi naisten näkymätön hoivatyo.

Ensikosketuksen työtömien liikkeeseen sain TVY:n ja Kirkon diakonia- ja yhteiskuntatyön keskuksen järjestämällä työtömien ihmisoikeuspäivillä.

Ensimmäisillä päivillä, joille osallistuin, oli teemana naisten työttömyys. Olin jo tuolloin hyvillänni teeman valinnasta. Kun Suomen tiedetään yleisesti olevan tasarvon mallimaa, löytyy niitä, jotka tämän varjolla julistavat, ettei naisten tilannetta työmarkkinoilla tai vaikkapa työttöminä tarvitse enää erikseen pohtia.

Mielestäni naisten asema niin työssä kuin työttömänäkin ansaitsee jatkuvaa pohdintaa työttömien liikkeessäkin. Sen verran suuri se pieni ero naisten ja miesten välillä kuitenkin on.

Kuulin tässä taan noin, että Ruotsissa on viriämässä uusi miestenpuolue. Puolue ajaa miehillekin oikeutta synnyttämiseen ja äitiyden onneen.

Niin kauan kuin tähän tavoitteeseen ei päästä, miehet kuulemma tyytyvät keskimääräistä parempiin palkkoihin ja nopeampaan urakehitykseen. Että semmoista.

Kirjoittaja toimii projektisihteerinä Suomen Vanhempainliitossa

Karenssi Sanomat

23.6.1999

Julkaisija:

Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö-TVY ry

Päätoimittaja:

Lea Karjalainen
040-5477099

Toimitus ja taitto:

Hannu Oittinen
040-5191502

Osoite:

Sörnäisten rantatie 27 C 4
00500 Helsinki

Puh: 09-7745350

Fax: 09-77453550

Paino: Uusimaa Oy, Porvoo

Työläistaidetta Tampereella

Tampereen Työväentalon konserttisalissa on esillä Lenin-museon tuottama kuvataidenäyttely, jossa on esillä kahden merkittävän työläistäiteilijan töitä. Nokialaisen **Ossi Somman** (s.1926) ja riihimäkeläisen **Reino Laitasalon** (s.1929) näyttely on nimeltään Perimmäiset kysymykset.

Vahvaan perinteeseen nojaava Laitasalo ja rohkeasti kokeileva Somma perustavat taiteensa vahvasti humanismiin. Laitasalolta on esillä öljyväritöitä ja grafiikkaa, Sommalta modernia veistostaidetta.

- Tyypillinen Laitasalon maalaus esittää aina ihmistä tai ihmisryhmää; työssä, haudassa tai hautajaisissa, rakennustelineillä tai tanssin pyörteissä, myöskin sellaisen suomalaisuuden kurimuksessa, joka häviää monikanallisen, yleiseurooppalaisen imagomme alta ja josta vieraanutaan, koska usein se työ jota tänään tehdään, ei ole enää sitä työtä jonka puolesta ennen taisteltiin, kirjoittaa **Kuutti Lavonen** Laitasalon taiteesta Keravan taidemuseon näyttelyluettelossa.

- Jos vahakauden teokset eivät enää kunnioita perinteisen arvo-maailmamme kauneuskäsitteitä, ne sitäkin enemmän korostavat teisten sisäistä sanomaa. Jos työt eivät aina ole "kaunist" katsottavaa, eivät sitä ole Somman teosten kuvauskohteetkaan, tavaraa palvovat ihmiset. Somma on voimakkaasti yhteiskuntaan osallistuva taitelija, kirjoittaa **Marketta Seppälä** Somman taiteesta Porin taidemuseon näyttelyluettelossa.

Reino Laitasalo: Ikkunanpesijä

Onko hätä tämän näköinen?

Tampereen Laukontorille kesäkuun puolivälissä ilmestynyt oranssinpunainen teltta on näkyvä merkki käynnissä olevasta projektista, jolla kartoitetaan suomalaisten hätää.

Kansalaisareenan toteuttama ja Raha-automaattiyhdistyksen rahoittama kolmiavuotinen projekti alkoi viime vuonna ja päättyi vuonna 2000. Kansalaisareenan lisäksi hankkeessa ovat mukana kriisikeskus Osviitta sekä Tampereen yliopiston sosiaalipoliittikan laitos, joka suorittaa projektiin liittyvän tutkimuksen.

Ylikävelijät eivät tunnista hätää

Kaiken takana on nainen nimeltä **Tuula Lehtinen**, joka toimii hankkeen projektipäällikkönä. Monissa kansalaistoiminnan muodoissa mukana ollut ja itsekin hädän kokenut

Lehtinen kertoo henkilökohtaisen kimmokkeen olleen viranomaisten harrastama kansalaisten ylikävely, jota tapahtuu niin työvoima- ja sosiaalihuollinnoissa kuin melkein missä tahansa virastossa ja laitoksessa.

Kun systeemi ei tunne eikä tunnusta itse tuottamaansa hätää, on vapaan kansalaistoiminnan velvollisuus tarttua toimeen.

-Emme kuvittelekaan, että voimme ratkaista suomalaisen yhteiskunnan hädän. Ohjaamme projektin aikana meihin yhteyttä ottavia ihmisiä asianomaisten viranomaisten ja muiden auttajien puheille. Jo pelkkä kuulluksi tuleminen voi joskus olla ratkaiseva apu, sanoo Tuula Lehtinen.

Miksi hätä, mistä apu?

Projektin tehtävänä on selvittää mitä suomalaisen yhteiskunnan ja sen kansalaisten hätä on eri muodoissaan, miten hätään voidaan vastata oikealla tavalla sekä miten virallisen yhteiskunnan ja vapaan kansalaistoiminnan voimat voidaan tässä tehtävässä yhdistää.

Rahaa ja ruokaa ei Laukontorin teltalta eikä projektin muistakaan toimipisteistä saa, mutta välittömään hätään voi löytää lievennystä projektin kautta. Esimerkiksi voidaan koota ammattiauttajista koostuva ryhmä tai voidaan käynnistää hankkeita, jotka pyrkivät suoraan hädän poistamiseen.

- Yksi hädän kohtaja voi suoraan vaikuttaa hyvin vähän, mutta tätä kautta tapahtuva pienikin muutos yhteiskunnan palvelujärjestelmässä voi auttaa hyvin monia, tiivistää Tuula Lehtinen "hätä-aputyömaansa" toimintaidean.

Mikä hätänä -projektin teltta on Tampereen Laukontorilla kesäkuun puolivälissä heinäkuun ensimmäiseen vikonvaihteeseen. Sen jälkeen projekti jatkuu toisin muotoin. Teltalla projektipäällikkö Tuula Lehtinen (edessä) sekä Nils Rosvall ja Anne Heino, kaikki kokeneita vapaaehtoistyöntekijöitä. Kansalaisareenan toteuttaman hankkeen rahoittajana on Raha-automaattiyhdistys, mukana on myös Tampereen yliopiston sosiaalipoliittikan laitos sekä kriisikeskus Osviitta.

"Työaika täyttyi hetkessä"

Ensimmäinen kokeilujakso suoritettiin viime kesänä Tampereen Tammelaatorilla. Yhteydenottoja on tullut muitakin kautta kuin toripäivystyksissä.

Tuula Lehtinen kertoo, että yhden työssä olleen ihmisen työaika täyttyi hetkessä. Viiteen hätätapaukseen liittyi tarve nopeaan akuuttiin kriisiin purkamiseen. Neljä näistä tapauksista edellyttäneet edelleen monitahoista ja pitkää viranomaistyötä sekä kansakulkemista eli maallikkotukea.

- Hädän kohtaamisen käytettyä aikaa ei rajattu, vaan käytettiin aikaa niin paljon ja usein kuin kohdatavat tunsivat tarvetta, Tuula Lehtinen kertoo

Kanssakäymistä ei tyryketty,

mutta auliutta siihen ilmaistiin muun muassa sopimilla tapaamisesta mahdollisimman välittömästi yhteydenoton jälkeen ja olemalla ilmaisematta minkäänlaista kiirettä vuorovaikutustilanteessa

Hätänsä vuoksi yhteyttä ottaneet kansalaiset eivät halunneet laimautua projektin asiakkaiksi, joten keskustelut yhteydenoton jälkeen tapahtuivat kahviloissa, puistoissa ja kodeissa.

Projektista tietoa ja toimintamalleja

Projektin keskeisimmät tavoitteet ovat kohdata ihmisiä, jotka eivät ole löytäneet hätäänsä apukanavaa, joiden hätä on tullut vailinaisesti autetuksi ja joiden hätään ei ole olemassa apukanavaa.

Mikä hätänä? -projekti on suunnattu tamperelaisille, mutta se voi olla hyvänä vinkkinä kansalaisjärjestöille eri puolilla maata. Yliopistollisen tutkimuksen ja projektin loppuraportin valmistuminen antavat vinkejä viranomaisille, maallikoauttajille ja tutkijoille.

Projekti on säästänyt julkisia menoja

Projektin arvioidaan tuottaneen ensimmäisen toimintavuotensa aikana noin 1,2 miljoonan markan säästöt julkisissa menoissa, välittömät säästöt ovat puolet tästä summasta.

Viime mainitut koostuvat muun muassa itsemurhien ehkäisystä, katkaisuhoitokierteen välttämisestä, työstä irtisanomisen ehkäisemisestä, palvelujärjestelmäkierteen ehkäisystä sekä vapaaehtoistyön arvostusta.

Teksti ja kuvat:
Hannu Oittinen

Projektipäällikkö Tuula Lehtinen toivoo, että hätää kuuntelemalla voidaan vähänkin muuttaa yhteiskunnan käytäntöjä

Mikä hätänä-projekti Kansalaisareena ry

Projektipäällikkö
Tuula Lehtinen
Projektsihteeri
Merja Saarnio
Tutkija
Anna Metteri

e-mail: kanry@sci.fi
www.sci.fi/~kanry/mh

Hervannan työttömät avasivat oman kahvilan

Hervannan työttömien yhdistys avasi oman kahvilan toimistonsa viereiseen tilaan työvoimatoimiston, seurakunnan ja Mieli maasta ry:n tuella. Pöydän takana työllistetty kahvilan hoitaja Minna Kirvesoja (vas) ja toiminnanohjaaja Aija Pettissalo.

Puolisen vuotta Hervannan työttömien piirissä muhnut idea kahvilan avaamisesta on muuttunut todeksi. Toukokuun lopulla toimintansa aloittanut kahvila on avoinna maanantaista perjantaihin klo 10-14.

Yhteistyön voimalla päästiin alkuun

Kahvila toimii yhdistyksen toimiston yhteydessä osoitteessa Teekkarinkatu 17, jossa aiemmin on ollut Kansainvälinen naisten tapaamispaikka. Kahvilan emäntänä on aloittanut tähän tehtävään työllistetty Minna Kirvesoja.

- Kun paikka jäi tyhjäksi ja lähellä ei ole kahvilaa, ryhdyimme puuhaan yhdessä Hervannan seurakunnan ja Mieli maasta -yhdistyksen kanssa. Ja kun työvoimatoimisto mahdollisti työntekijän palkkaamisen työmarkkinatuella, idea muuttui todeksi, kertoo yhdistyksen toiminnanohjaaja Aija Pettissalo.

Tervetuloa leipomaan

Kävijöitä on ollut päivittäin, vaikka mitään tungosta paikkaa ei ole ollutkaan. Aija ja Minna kertovat, että paikka on saanut jo ensimmäisen kanta-asiakaasakin.

Pellon Työttömät ry. järjestää tapahtuman Pellossa 2.-4. heinäkuuta. Tapahtumapaikkana on Nivanpään leirintäalue.

Alustavasti on sovittu liitessä olevat hinnat. Hinnat ovat mökki- ja telttakohdaisia. Hinta henkilöä kohden ei ole paljon.

HUOM!mökki varattava välittömästi! Varaukset viimeistään 18.5.1999 mennessä, koska lohestajit saapuvat jälleen kerran sankoin joukoin Tornionlaaksoon. VARAUKSET OVAT SITOVIA!

Neljän markan kahvikuppi ja kahdesta markasta ylöspäin maksavat leivonnaiset kertovat paikan edullisesta hintatasosta. Halvat hinnat perustuvat kolmeen keskeiseen tekijään: vähävaraisten työttömien pitää päästä kahville ja sämpylälle, kahvilan tarkoitus ei ole tuottaa voittoa ja myytävät tuotteet leivotaan itse. Työntekijän lisäksi myös vapaaehtoisilla on tilaisuus leipoa tuotteita kahvilaan.

Viime mainittu seikka vaikutti Minna Kirvesojan valintaan kahvilan työntekijäksi.

- Minna ei pelännyt leipomista eikä mitään kahvilan hoitamiseen liittyviä tehtäviä. Tämän huomasi jo puhelimitse, kertoo Aija Pettissalo.

Tarjoilijakurssillakin kokeillut Minna Kirvesoja kokee kahvilan itselleen paremmin sopivaksi kuin ravintolan.

- Puhelinkeskustelun jälkeen tulin vain työpaikkahaastatteluun, ja tässä sitä nyt ollaan töissä. Työmarkkinatuen lisäksi saan muuttaman kympin ruokakorvausta, toteaa Minna Kirvesoja ja kertoo haluavansa jatkaa kahvila-alalla.

Viidakkorumpu on soinin

Entä miten kahvilaa on tehty tunteksi? Onko peräti mainostettu?

- Oli meillä yksi lehti-ilmoitus ja yhdistyksen tuoreessa esitteessä kerroimme kahvilan avaamisesta, lisäksi on kerrottu kavereille ja muutenkin käytetty viidakkorumpua. Ja tietenkin kadun puolella olevat terrassipöydät ovat mainosta toiminnalle, kertoo Aija Pettissalo.

Kahvin, sämpylän ja muun ravitsevan lisäksi työttömien kahvilassa voi lukea myös lehtiä. Ja kuka tietää, vaikka joskus olisi tarjolla jotain pienimuotoista tilaisuuttakin. Myös luonteva yhteys yhdistyksen kanssa pelaa, joten työttömyyteen liittyvissä asioissa neuvoo kaipaavat voidaan ohjata toimiston puolelle juttelemaan.

- Paikalla ei ole vielä nimeä, mutta meillä on kesäkuun loppuun saakka käynnissä nimikilpailu. Näistä valitaan nimi ja kaikkien osallistujien kesken arvotaan yllätyspalkinto, kertoo Aija Pettissalo.

Teksti ja kuva:
Hannu Oittinen

Kesätapahtuma Pellossa

Mökkejä käytettävissä 10 kpl.

Mikäli haluat veneitä käyttöösi, tee myös varaus niistä! (Hinnat liitessä)

Alustavasti on suunniteltu, että lämmin ruoka olisi kahtena päivänä yhden kerran soppatykiä. Muista palveluista kerromme myöhemmin tarkemmin

Kirjausmaksu olisi 10,00 mk/henkilö, jolla saa osallistumiskortin. Järjestämme retkiä ja muuta ohjelmaa päivien aikana. Ilmoittautumiset ma-pe klo 8.30-15.00, puh. /fax (016) 515 551 tai muulloin numeron 040-5760 870/ Anneli

Pellon Työttömät ry.
Sirpa Hänninen
taloudenhoitaja
Anneli Korteniemi
toiminnanohjaaja

Aurinkoinen sää suosi pilkkijöitä Kilpisjärvellä

Sodankylän työvoimareserviläiset järjestivät yhdessä Yhteistyöllä elämä hallintaan-projektin kanssa retken vain kaksi kalaa pilkkikilpailuihin maamme käsi-varteen.

Kisat ajoittautuivat juuri sopivasti vapun seutuun, joten vapun juhlintakin tuli suoritettua samalla. Matkan valmistelut aloitettiin hyvissä ajoin, joten koska hyvin suunniteltu on puoliksi tehty, niin itse reissu sujui tosi jouhevasti.

Vappuaattona perjantaina starttasi iloinen työttömistä ja opiskelijoista koostunut bussilasti ja niin matka oli alkanut. Pilvinen sääkään ei seurueen mieltä lannistanut, vaan iloinen laulu raikasi heti alkumetreiltä asti.

Perillä ryhmää odotti todella ystävällinen isäntäpari joidenka pihalle ryhmä sai pystyttää vaatimattoman kolmesta joukkueetelasta koostuneen leirinsä.

Ilta kului sitten nuotiolla istuskelun, makkaranpaiston ja jalojen juomien merkeissä. Myös nuotiolaulut kuuluivat tietysti asiaan ja jokainen tuntee varmaan tuoppinsa jäljet.

Pilkkireisulla makkarasoppaa

Lauantaiaamuna aurinko paistoi lähes pilvettömältä taivaalta, joten jäällä istumiselle ja pilkkimiselle olivat mitä mainioimmat, mutta hieman kolea tuuli pelotteli arimmat matkailaiset pysymään pois jäältä lämpimissä teltoissa.

Iltapäivällä nautittiin huoltojoukkueen soppatykiä valmistamaa herkullista makkarasoppaa ja sen jälkeen valmistautuminen karaokeiltaan saattoi alkaa.

Illalla paikallisessa karaokebaarissa löytyi sitten porukan oma karaokekuningaskin, mutta nimi jääköön tässä yhteydessä kertomatta, ettei liiallinen fanilauma käy häiriöksi. Aamuyöstä meinasi osalta porukkaa kaminapuut käydä vähän ja vilu alkoi kappasta, mutta onneksi ystävällisen isäntämme varasto oli lähellä, mistä kiitos.

Sunnuntaiaamun kaunis aurin-gonpaiste sai aamupuuron syönnin jälkeen sitten loputkin retkeläiset liikkeannelle ja pilkkilipun ostoon.

Osalta porukkaa oli jostain syystä pilkkivat unohtuneet kotiin, mutta onneksi paikalla oli pilkkimestari Gee-Pec lukuisine pilkkeineen, joten enemmän amatöörikin pääsivät nykytellen makuun.

Ei ikävä kyllä tullut kahta eikä yhtään kalaa, mutta tärkeintähän ei ole voitto, vaan nauttiminen hyvästä seurasta, upeasta säästä ja kauniista maisemista.

Palkintojen jakoa ja arvontaa odotettiin innolla, josko vaikka täppäisi matka kauas, mutta koskas sitä köyhää on onnistunut. Ei ainakaan nyt. Palkintojen jaon jälkeen oli aika syödä viimeiset hernekeitot soppatykiä ja aloittaa leirin purku.

Haikien mielin jäi Kilpisjärvi taakse ja kotimatka saattoi alkaa. Matkalla ei enää hilpeä laulu soinnut, vaan aika kului lähinnä torkkuessa ja maisemia katsellen. Jopa "ilopilleri" Pussinen pysyi hiljaisena.

Ryhtynyt joukko oli viimein puolen yön aikaan perillä, joten kyllä sauna tuntuuikin hyvältä. Kaikenkaikkiaan upea reissu ja kuten niin moni sanoiksi puki: ensi vuonna uudestaan.

Juankosken työttömät kysyvät kurssillaan Riittääkö tämä yksi elämä?

Juankosken Työttömät ry. järjesti jäsenilleen maaliskuussa Minä uutena osajana -opintopäivät Rissalan Kievarissa Viitaniemessä. Osallistujia oli kaikkiaan yksitoista. Ensimmäisenä opintopäivänä kurssilaiset syntyivät käsittelemään minuuden löytämistä ja hiljentymistä, aistien uudelleen löytämistä ja itsetunnon kehitystä Hannele Vuori ohjaajanaan.

Nuo aiheet toimivatkin oivallisen verryttelynä seuraavalle päivälle, jonka teema oli Elämänpuu -teoksen tekeminen. Kurssille osallistujat suhtautuivat avoimen ennakkoluulottomasti ehdotukseen teosten näyttelystä Juankosken kaupungintalolla.

Elämänpuu -teokset kuvaavat jokaisen kurssilaisen näkemystä omasta elämästään; millaista se on ollut ja millaista sen haaveilee tule-

vaisuudessa olevan. Omien elämänsä kaarien mietiskely osoittautui aika rankaksi tehtäväksi. Ketään se ei kuitenkaan vienyt toimintakyvyttömäksi, siitä osoituksena valmistuneet koskettivat teokset.

Mitä pitempään sinulla on aikaa tutkiskella, sitä enemmän niistä löydät. Ehkä jostain jopa itsesi? Töistä välittyä suurta surua, herkkyyttä, ilon pilkahduksia epäuskon keskelä, tulevaisuuden suunnitelmia, lujaa luottamusta että elämästä selviää vastoinkäymistenkin kohdatessa, pettymyksiä ja turhautuneisuutta, seesteisyyttä ja tasapainoa, epätoivoa ja seksaortoa, tarkeitä ihmissuhteita, hiljentymistä elämän suurten kysymysten edessä, määrätietoisuutta, elämäntekemystä johtuvaa ymmärtämystä, nuoruuden hulluutta....

Varkauden työttömille uudet toimitilat

Työttömien hernesoppa maistui vappuna Varkauden torilla. Työttömät olivat muuttenkin mukana vappujuhlassa. Uudet toimitilat on myös yksi kevään ilonaihe. Toiminta uudessa paikassa käynnistyi vapun jälkeen.

Varkauden seudun työttömät ry on saanut uudet toimitilat, jotka sijaitsevat Kuoppakankaalla Latukatu 14:ssä Varkauden kaupungin vuokraamissa tiloissa. Yhdistys järjestää toimitiloissa säännöllisen päivystyksen. Toimitilojen pinta-ala on noin 150 neliometriä. Toiminta uusissa tiloissa käynnistyi heti vapun jälkeen.

Yhdistys joutui luopumaan entisistä, vapaa-aikakeskuksessa kauppakadulla sijainneista toimitiloistaan, koska kaupunki osoitti ne muuhun käyttöön. Työttömien yhdistys joutui jo viime viime vuoden vaihteessa lopettamaan entisissä tiloissaan toimineen "kansankuppilan" toiminnan.

Varkauden seudun työttömät myi vappuna Päiviönsaarentorilla makkaroituja ja hernekeittoa. Neljä tuntia kypsytettyä keittoa valmistettiin 120 litraa, ja kauppa kävi hyvin. Edellisten kesien tapaan yhdistys pitää kahvilaa Varkauden vesitornin näköalatasanteella työllistäen samalla työttömiä.

Yhdistyksen kevät-vuosikokouksessa hyväksyttiin sääntömuutos, jonka muutti hieman jäseneksi hyväksymisperusteita. Yhdistyksen puheenjohtajana jatkaa Lea Itkonen.

"Onko työttömät nyt kuin maattomat ennen?"

Työttömien yhdistys oli mukana myös Varkauden työväen vappujuhlassa, jossa Leena Salo esitti työttömien terveydyskysymyksiä runomuodossa:

"Onko maamme siis muuttunut näissä vuosissa? Onko itsenäisyytemme pysynyt kuosissa? Onko työttömät nyt kuin maattomat ennen, heitä poljetaanko tullen meidän?"

Vappujuhlassa puhunut kansanedustaja Kari Rajamäki muistutti köyhyyden ja syrjäytymisen todellisuudesta, samoin politiikan vastuuta tässä tilanteessa.

Uuden hallituksen linjaukset syrjäytymisen, köyhyyden ja toimeentulovaikeuksien kipukohtien korjaamiseksi suomalaisessa yhteiskunnassa ovat välttämättömiä ja edellyttävät näkyviä tuloksia. Ne, joilla olisi eniten sosiaalisen oikeudenmukaisuuden perusteella vaadittavissa yhteiskunnalta, menettävät uskonsa. Näin syntyy sellaiset poliittiset voimasuhteet, jotka estävät huomommin mahdollistavat korjaustoimet, sanoo Kari Rajamäki.

Teksti ja kuva: Matti Mäkelä

Juankosken työttömien yhdistyksen kurssilla valmistettiin mm. Elämänpuu-töitä. Oman elämän haaveet ja pettymykset käytiin läpi.

Joidenkin kurssilaisten antautumisen tekemisilleen oli niin intensiivistä, että ajan käsite unohtui ja teosta olisi voinut jatkaa loputtomiin. Se motivoikin antamaan näyttelylle nimeksi Riittäkö yksi

elämä. Sillä: riittäkö kaikkien haaveiden ja unelmien toteuttamiseen vain tämä yksi elämä?

Jaana Räsänen
Juankosken Työttömät ry

Jyväskylän työttömien Rantakievari on

Kolmannen sektorin koti

Jyväseudun Työttömät ry:n vuosikokous päätti toimia aktiivisesti LUTAKKO-liikkeessä niin, että 5300 kansalaisen allekirjoittama kansalaisaloite alueen kaavan muuttamiseksi hyväksytään Jyväskylän valtuustossa, jotta työttömät saavat pitää Rantakievarinsa ja taiteilijat sekä nuoret Lutako-talonsa myös tulevaisuudessa.

Erinomainen paikka kumppanuustaloksi

Rantakievarista tulisi erinomaisen koti kolmannelle sektorille, josta niin paljon tänä päivänä puhutaan. Rantakievari on kokonsa, hirsinsä, lastauslaitansa ja kauniin sijaintinsa kannalta erinomainen paikka uudellaiseksi kumppanuustaloksi, kansalaistaloksi tai kolmannen sektorin kodiksi Monta kertaa parempi kuin kaupungin esittämä nykyinen biologian laitoksen rakennus.

Esitettyyn rakennukseen pitäisi kaupungin tilal palvelun laskelmien mukaan tehdä noin neljän hylmion remontti ennenkuin se voitaisiin ottaa järjestöjen käyttöön. Rantakievarin säilyttämisen ja kaavan muuttamisen hintaa ei kaupunki toistaiseksi ole suostunut laskemaan.

Rantakievari on korjaamattakin käyttökuntoinen, mutta vaatii ulkoseinien maalausta. Järjestöt voisivat kunnostaa sitä RAY:n varoilla ja työllistää samalla jyväskyläläisiä työttömiä.

Työttömien yhdistys on huolissaan EU:n nykyisen ohjelmakauden päättyessä ensi vuoden vaihteesta siitä, miten nyt erittäin hyvin työttömiä palveleva projekti JYTKY (Jyväseudun Työtä vailla olevien henkilöiden työkuunta ylläpitävä-projekti) ja työväenopiston Työttömien Aktivointi -projektien tuotteet saadaan jatkamaan. JYTKY on työttömien terveysasema, joka on palvelut jo yli 6500 työntöntä.

Työväenopistojen työttömien oma koulutusohjelma on parantanut satojen työttömien elämäntilaa ja työnhakuvalmiutta toimintansa aikana. Parhailaan selvitetään sitä, voidaanko kyseessä olevat projektit yhdistää uudeksi toimivaksi kokonaisuudeksi ja saada sille rahoitus EU:n uuden ohjelmakauden varoista.

Väliniemi jatkaa puheenjohtajana

Jyväseudun Työttömät ry:n vuosikokous valitsi yksimielisesti yhdis-

tyksen puheenjohtajaksi edelleen kahdeksi seuraavaksi vuodeksi Tuulikki Väliniemen.

Hallituksen varsinaiseksi jäseniksi valittiin: Vesa Asp, Ritva Ekman, Pirjo-Liisa Junttila, Elja Lindberg, Mauno Voutilainen ja Raimo Villgren sekä heille henkilökohtaiset varajäsenet: Seija Koivukorpi, Irja Berglund, Toini Oksanen, Aimo Hytönen, Kerttu Pennanen tässä järjestyksessä. Yksi varajäsen kieltäytyi kokouksen jälkeen.

Myös hallituksen kausi on viime vuonna hyväksytyjen uusien sääntöjen mukaan kaksivuotinen. Vuosittain puolet hallituksen jäsenistä on erovuorossa. Ensimmäisenä vuonna, siis ensi keväänä, erovuoroisuuden määrää arpa.

LISÄTIETOJA:

Puheenjohtaja
Tuulikki Väliniemi
puh.0400-540244, 014-243037
Toiminnanohjaaja
Raili Törmäkangas
puh. 014- 635470, 014-635230

Omaehtoista toimintaa Asikkalassa

Yhdistyksemme, joka perustettiin 23.01.1997, vietti jonkin aikaa sitten kaksivuotis syntymäpäivää sekä samalla vietettiin uusien tilojen avajaisia.

Syyskuusta 1996 kokoonnuimme seurakuntakeskuksessa kerran viikossa "Torstai-tuvassa" keskustelemaan kahvikupposen ääreen työttömyydestä ja siitä selviytymisestä.

Itse olin jäänyt pois pankin oravanpyörästä joulukuussa 1995 ja kiinnostuin työttömien toiminnasta sekä ihmisistä työttömyyden takaa. Oli aika lähteä etsimään jotakin muuta. Koin työttömyyden suurena haasteena, sekä myös mahdollisuutena uuden löytymiseen.

Seurakuntakeskuksessa oli tammikuussa 1996 tilaisuus: työ, työttömyys ja ihmisarvo. Tämä tilaisuus vei askeleen eteenpäin, jän mm. pohtimaan ihmisarvoa ja kuinka se ansaitaan vai ansaitaanko se.

Sain itselleni keväällä 1996 ystäväni kautta "työparin", joka oli valmistunut diakonissaksi vuodenvaihteessa ja hänkin sillä hetkellä työtön. Mietimme mitä voisimme tehdä omalta kohdaltamme asioiden parantamiseksi myös omassa kunnassamme.

Kävimme tutustumassa työttömien toimintaan Lahdessa, Hollolassa, Tampereella sekä myöhemmin myös Oritimillassa ja Heinolassa.

Tuli aika perustaa oma yhdistys

Niinpä tuli aika, jolloin olimme perustamassa työttömien yhdistystä Asikkalaa, jossa siinä vaiheessa

oli n. 670 työntöntä. Näille kaikille lähetimme kutsukirjeen perustavaan kokoukseen, johon tuli noin sata osallistujaa.

Tästä jatkettiin kokoontumisia edelleen seurakuntakeskuksessa Torstai-tuvan nimellä. Asikkalan kunnalta saimme liikuntahallin salivuoron käyttöömme.

Maaliskuussa 1997 saimme paikalliselta osuuspankilta käyttöömme toimitilat, joista kesäkuusta alkaen maksoimme pientä vuokraa. Tämä tila on toiminut työttömien kohtaamispaikkana, jossa järjestimme englannin sekä atk-kerhoa.

Teimme patikkaretkiä, uintiretkiä, järjestimme pilkkikilpailut, osallistuimme kunnan ympäristön siivoustalkoisiin. Järjestimme pari kuukautta vapaaehtoisvoimin kokeilumielessä työttömien ruokailua seurakuntakeskuksessa. Maalasiimme talkoilla kunnan varaston, johon suunnittelimme siinä vaiheessa kudontapajaa.

Elokuusta 1997 alkaen saimme palkattua toiminnanohjaajan. Tämän mahdollisti kunnan tuki sekä silloiselta työvoimapiiriltä saamamme omatoimisuusavustus. Vuoden 1998 alusta yhdistyksemme sai Raha-automaattiyhdistykseltä avustuksen toiminnanohjaajan palkkaamiseen.

Syyskuussa 1997 aloitimme järjestäen aktiivisen työttömän aloitteesta koululaisten iltapäiväkerhoa, johon syntyi tarve kunnassamme. Tähän toimintaan saatoimme työllistää vetäjäksi tämän idean saaneen pitkäaikaistyöttömän sekä toisen harjoittelijaksi. Tämän toiminnan järjestämistä saimme olla juhlimassa

presidentin itsenäisyysvisaatonolla 6.12.1998.

Vuoden 1998 alusta alkaen yhdistyksemme aloitti kierrätyskeskuksen pitämisen kunnan omistamissa tiloissa Tähän saimme työllistettyä jälleen yhden pitkäaikaistyöttömän. Kierrätyskeskus toimii myös sosiaalisena kohtaamispaikkana. Kierrätyskeskuksessa paikka on myös harjoittelijalla.

Kierrätyskeskuksen tiloihin saimme perustettua kudontapajan, johon meillä oli jo valmiit kahdet kangaspuut. Moni on jo tutunut näillä puilla ensimmäisen poppanan sekä maton, ja saanut kokea onnistumisen iloa uuden oppimisen kautta.

Tekemällä itse voimme vaikuttaa

Kaiken tämän kokemuksen perusteella voin rohkaisuna sanoa, että olemalla rehellinen itselle ja avoin elämälle sekä tekemällä itse valintoja voimme myös vaikuttaa tulevaisuuteemme.

Tarkoitukseni on myös tällä kirjoituksella kiittää kaikkia työttömien yhdistysten jäseniä sekä myös muita yhteistyökumppaneita siitä työstä mitä voimme olla tekemässä ihmisarvoisen elämämme parantamiseksi. Kumppanuudessa on ideaa.

Asikkalan Työvoimareserviläiset
Riitta Ojala
toiminnanohjaaja

Työttömien kyselytunnille toivottiin jatkoa

Työttömyyseläkeputkesta tulee syksyn kuuma asia eduskunnassa

Noin 60 työttömien yhdistysten ja TVY:n edustajaa kävi juhannuksen edellisellä viikolla eduskunnassa kyselyssä kansanedustajien ja eduskuntaryhmien mielipiteitä työttömiä koskettaviin ensi vuoden budjetin yhteydessä esiin tuleviin asioihin.

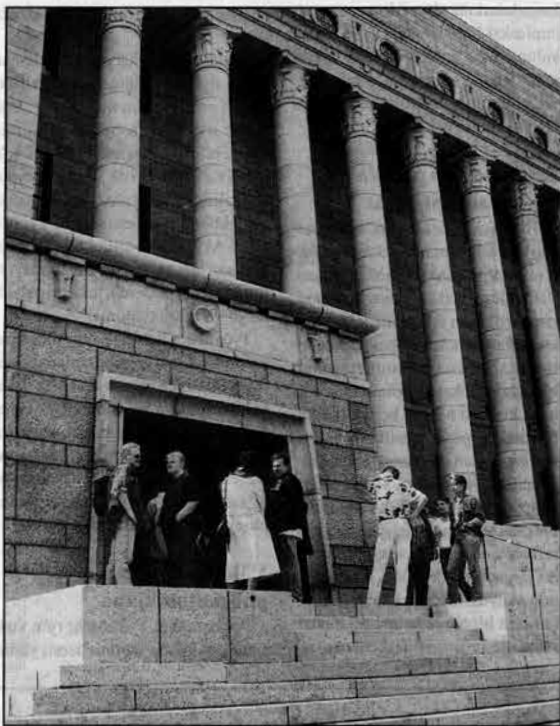
Ykkösasiaksi ylitse muiden nousi työttömyyseläkeputki ja sen mahdollinen katkaiseminen, jota erityisesti kokoomus valtiovarainministerinsä suulla on ollut ajamassa. Niinpä tapaamisesta olivatkin poissa kokoomuksen edustajat. Paikalla oli kaikkien muiden puolueiden edustajia vaihteleva määrä, tapaamisen aikana yhteensä 45.

Muita työttömien esille ottamia asioita olivat työttömyysturvan kertymäaika, ikääntyneiden työttömien työllistämismahdollisuudet sekä työttömyysturvan jatkumiseen oikeuttavan lisäpäiväoikeuden ikäraja.

Yksimielisyys putken puolesta

Kaikki työttömien kyselytunnilla olleet kansanedustajat olivat työttömyyseläkeputken säilyttämisen kannalla, sillä korvaavaa järjestelmää ei ole kehitteillä, puhumattakaan että ikääntyneiden pitkäaikaistyöttömien työmarkkinat olisivat parantuneet tai parantumassa, ei varsinkaan autoituvilla syrjäseuduilla.

Monet kansanedustajat toivoivatkin työttömiltä ulkoparlamentaarisia tukia, että uhkaava ja tuhoisa suunnitelma saataisiin torjuttua. Erityisesti toivottiin työttö-

Työttömät ovat käyneet usein kansanedustajien puheille, kuten tässä kuvassapari vuotta sitten. Tällä kertaa puhutti työttömyyseläkeputki.

mien liikkeen ja ammattiyhdistysliikkeen yhteistä esiintymistä. Samalla muistutettiin, että järjestelmä on pääosin työmarkkinaosapuolten rahoittama.

Kansanedustajat **Tero Rönni** (sd) ja **Kari Uotila** (vas.) olivat valmiit tekemään asiasta hallituskysy-

myksen. Oppositiota edustava **Mauri Pekkarinen** (kesk.) kannatti ajatusta ja sanoi vasemmistoliiton olevan ratkaisijan paikalla, sillä hallitusta ei noin vain hajoiteta.

- Löytyykö 2000 työtöntä osoittamaan mieltään asian puolesta, kysyi **Mikko Immonen** (vas.) toivo-

en näin julkista tukea eduskuntakamppailulle.

Marjatta Stenius-Kaukonen (vas.) huomautti, että hallitusohjelmassa ei ole mainintaa putken katkaisusta. Tapaamisessa kävi myös ilmi, että valtiovarainministeri **Sauli Niinistö** on antanut ymmärtää putken katkaisun tulevan alkusyksystä asialistalle riippumatta siitä, mitä **Kari Puron** johtama komitea asiasta lausuu.

Elämän ja kuoleman kysymys työttömille

TVY:n puheenjohtaja **Lea Karjalainen** sanoo työttömien liikkeen pitävän työttömyyseläkeputken kohtaloa elämän ja kuoleman kysymyksenä, sillä järjestelmän lopettamisen sosiaaliset seuraukset olisivat arvaamattomat, todennäköisesti myös yhteiskunnalle taloudellisesti kalliimmat.

Sosiaali- ja terveysministeriössä eikä muuallakaan ole tietyvästi tehty mitään arviota putken katkaisun vaikutuksista, joten vaatimukset

perustuvat yksinomaan valtiovarainministeriön virkamiesten taskulaskinpuuhailuun.

Lea Karjalainen muistuttaa työttömyyseläkepäätösten olleen rajussa laskussa, sillä kun vuonna 1987 työttömyyseläkkeellä oli yli 69000 kansalaista, vastaava luku kymmenen vuotta myöhemmin oli vajaat 45000.

Tilastoja kasvattaa myös työnantajien suosima käytäntö, jossa työkyvyttömyyseläkkeen sijasta vajaakuntoiset työntekijät ohjataan työttömyyseläkkeelle.

Toisin sanoen työttömien syyllistäminen nykyisistä luvuista on perustetonta. Niin kauan kuin ikääntyneiden työmarkkinat eivät kohene tai työttömyyseläkeputkea korvaavaa järjestelmää ei tule, pitävät työttömät kiinni nykyisestä järjestelmästä, joka kohtuullisin kustannuksin on estänyt lukemattomia sosiaalisia, taloudellisia ja inhimillisiä katastrofeja.

Hannu Oittinen

HeTy työttömyysturvan kertymästä

Helsingin Työttömät ry eli HeTy on kritisoinut työttömyysturvan kertymäajan pidentämisaikkeitä 10 kuukaudesta 12 kuukauteen, sillä jo nykyiselläänkin työssäoloehdon täyttyminen on monilla ammattialoilla, ikäryhmissä ja maan eri alueilla äärimmäisen vaikeaa.

HeTy toteaa, että halunken tavoitteena ei ole niinkään keski-työläisen aseman heikentäminen, vaan niiden joiden syystä tai toisesta on vaikeaa pysytellä normaaleilla työmarkkinoilla; ammatinsa menettäneet, ne joiden uudelleen kouluttaminen on kallista, iän myötä osan työkyvystään menettäneet, terveydellisistä ongelmista kärsivät sekä sosiaalisesti sopeutumattomat.

Heistä luotaisiin halpatyömarkkinat, jotka olisivat lähes kenen tahansa käytettävissä ilmaiseksi tai lähes ilmaiseksi. Ikääntyneet pitkäaikaistyöttömät saisivat tästä "kolmannen sektorin" työstä 5117 markkaa kuukaudessa. Tästä summasta määritettäisiin uusi ansiosidonnainen (noin 3550 mk/kk) seuraavaksi kahdeksi vuodeksi, toteaa HeTy.

TVY pyrkii toiminnallaan edistämään yhteiskuntaa, jossa jokaisella kansalaisella on oikeus työhön, joka täyttää seuraavat vaatimukset:

- työstä saa palkan, jolla pystyy elättämään itsensä ja perheensä
- työ on yhteiskunnan kannalta hyödyllinen
- työ tuo tekijälleen arvostusta yhteiskunnassa
- työ auttaa luomaan kontakteja toisiin ihmisiin

Täystyöllisyys

Täystyöllisyydestä huolehtiminen on lailla säädettävä valtiollinen velvollisuus. Uuden hallituksen keskeisin tavoite tulee olla pyrkimys täystyöllisyyteen.

Työllisyyspolitiikka

Työttömien työllistävyyden kohottamisen rinnalla olisi kiinnitettävä huomiota epäkohtiin tarjolla olevien töiden sisällössä, työn organisoimisessa ja työehdoissa pohdittaessa miksi työ ei löydä tekijäänsä.

Työpaikkojen luominen:

Työllisyyspolitiikan keskeisin tehtävä on luoda työpaikkoja, jotka täyttävät kohdassa 1 mainitut kriteerit. Lähtökohdaksi on myös pidettävä sitä, että lähes jokainen ihmi-

TVY:n hallitus esittää:

Työttömien tavoitteet uudelle hallitukselle

nen on hyödyllinen, kun hänelle löydetään ja /tai hänelle räätälöidään hänen edellytyksiään vastaava työpaikka.

Työllisyyttä edistävä koulutus:

Koulutuksessa tulisi keskittyä valmentamaan työttömiä työnhakijoita sellaisille ammattialoille joilla jo on tai tulee olemaan puutetta työvoimasta. Koulutusta koulutuksen vuoksi tulee välttää. Tällä ymmärrämme myös sellaista koulutusta joka ainoastaan muuttaa työttömien työnhakijoiden järjestystä työnhakijoiden jonossa.

- Työllisyyskoulutukseen osallistuminen tulisi perustaa vapaaehtoisuuteen ja yhteisesti sovittuun työnhakusuunnitelmaan.

- Koulutuksen tasoon on kiinnitettävä riittävästi huomiota. Heikolla koulutuksella tuhlaata valtion resursseja ja aiheutetaan työttömille työnhakijoille joko turhautumista tai virheellistä kuvaa osaamisensa tasosta.

Tukityöllistäminen:

Tukityöllistämisen päätarkoituksena tulee olla työttömän työnhakijan ohjaaminen takaisin n.s. normaaleihin töihin normaaleilla työmarkkinoilla. Kuitenkin tulee aina olemaan ryhmiä ja yksittäisiä henkilöitä, jotka vammaan tai haitaan vuoksi ovat riippuvaisia jatkuvasta tuesta työllistykseen. Tukityö voi myös olla perusteltua töissä, joista on selvästi yhteiskunnallista hyötyä, mutta jota kukaan ei ole valmis rahoittamaan esim. niiden alhaisen taloudellisen tuottavuuden takia.

Tukityöllistämisessä tulisi kiinnittää huomiota erityisesti seuraaviin asioihin:

- tukityöllä ei saa synnyttää työehtojen osalta "toisia työmarkkinoita"
- tukityöllä ei saa aiheutua epäoikeutettua kilpailua yksityisen sektorin kanssa, eikä näillä töillä tule korvata valtion tai kuntien tarjoamia palveluja
- tukityöt eivät saa olla

"pakotettaita", eli töitä, joihin työtöntä työntekijää pakotetaan päivärahalla tai työmarkkinatuen menetysten uhalla

- yhdistelmätukijärjestelmän vaikutuksista on tehtävä selvitys, jossa ennen kaikkea kiinnitetään huomiota siihen, kuinka järjestelmän vaikuttaa:

- työttömien ohjaamisessa takaisin normaaleihin töihin
- tai leimautumiseen ja pysyvään jäämiseen toisille työmarkkinoille
- työttömien tulotason, arvostuksen ja sosiaalisiin kontakteihin

Veropoliittikka

TVY odottaa uudelta hallitukselta veropoliittisia muutoksia joiden avulla työ tuotantotekijänä pärjää nykyistä paremmin kilpailussa sitä korvaavien tuotantoponosten kanssa. Ennen kaikkea on kiinnitettävä huomiota verotuksen painipisteen siirtämiseen työn verotuksesta pääoman ja luonnon resurssien käytön sekä kulutuksen verotukseen.

TVY esittää, että uusi hallitus:

- nostaa pääomatulojen verotuksen eurooppalaiselle keskitasolle
- tekee aloitteen kansainvälisten valuuttasiirtojen verotuksen (Tobin tax) kättyönotosta kaikissa EU-maissa.
- siirtää osan työn verotuksesta ympäristön kuormituksen verotuksen puolelle
- tekee aloitteen EU:ssa työn sivukulujen vähentämiseksi ALV-alaisesta liikevaihdosta
- työttömyyspalkan rinnastetaan verotuksessa palkkatuloon
- TVY pitää tärkeänä, että verotukseen tehtävät muutokset eivät kavenna vaan painavastoin vahvistavat verotuspohjaa.

Sosiaalipoliittikka

Sosiaaliturvaan kohdistuvat heikennykset on lopetettava. Leikkaukset ensisijaisesti toimeentuloturvaan, esim. työttömyysturvaan aiheuttavat välittömästi vastaavan lisäkustannuksen viimesijaisessa tuessa eli toimeentulotuessa. Lisäksi nämä aiheuttavat tulevaisuudessa kasvavaa rahoitustarvetta jollain muulla sektorilla kuten esim. terveydenhuollossa.

Nälkä pois rikkaasta Suomesta!

Noin 60 työntöntä, muuta kansalaisaktiivia ja kirkon työntekijää kokoontui Kangasalan Ilkossa. Päävaatimus päättäjille oli työttömyyden ja nälän ottaminen tosissaan ja siitä seuraavat poliittiset päätökset ja teot.

Kangasalan Ilkon kurssi-keskuksessa huhtikuussa kokoontuneet pirkanmaalaiset työttömät, muiden kansalaisjärjestöjen aktiivit ja heidän kanssaan työskentelevät kirkon työntekijät vetoavat Suomen hallitukseen, että se katsoisi yhteiskuntaa myös työttömien ja pienituloisten näkökulmasta.

Kun hallitus on ilmoittanut tavoitteekseen nostaa työssäkäyntiaste 70 prosenttiin eli luoda maahan noin 200000 uutta työpaikkaa, tulisi työttömien yhdistykset ja muut kansalaisjärjestöt hyväksyä täysivaltaisiksi yhteistyökumppaneiksi näihin työllistämistaloksiin.

Nälkä on tosiasia

Erityisesti toivotaan, että ennen eduskuntavaaleja julkaistu laajapohjaisen Nälkäryhmän kannanotto otetaan todesta ja ryhdytään toimiin nälän ja leipäjonon poistamiseksi suomalaisesta yhteiskunnasta. Ei niin että ruoan jakelu lopetettaisiin, vaan niin että leipäjonon tarve poistuisi ja kansalaiset voisivat tul-

la toimeen palkallaan ja sitä tukevilla sosiaalisilla tulonsiirroilla. Esi-merkiksi yleisen koronaluennuksen tuoma liikkumavara valtion budjetissa on käytettävä niin, että kansalaisten hätä lievittyy ja jatkuvan avun tarve vähenee.

Kaikille hyödyllistä työtä

Työttömät ja kirkon työntekijät edellyttävät, että nykyiset tukijärjestelmät pidetään pystyssä niin kauan kuin on tarvetta. Samanaikaisesti on suuntauduttava todelliseen uusien työpaikkojen luomiseen ja sitä tukevaan mielekkääseen koulutukseen. Koko yhteiskunnan pitää ottaa tavoitteekseen ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä kehitys vaihtoehtona markkinoiden ylivalalle, joka on monien nykyisten ongelmien syy.

Kuntien pitää tuntea vastuuta asukkaistaan, ennenkaikkea koulunsa päättäneistä nuorista takaamalla heille työtä ja ammatillista koulutusta. Uudet työttömien sukupolvet

tulevat sekä kunnille että koko yhteiskunnalle huomattavasti kalliimmiksi kuin sijoittaminen työhön ja koulutukseen. Myös osuuskuntia ja muita työttömien omia työllistämiskeinoja sekä kansalaisaktiivisuutta ja vastuuta omasta asuinympäristöstä tulee kannustaa ja tukea.

Markkinat hallintaan

Ilkossa kokoontuneet eivät suositu enää olemaan markkinavoimien syrjäyttämiä, arvottomia ihmisiä. Markkinat on saatava ihmisten hallintaan. Vetoamme maan hallitukseen, eduskuntaryhmiin, kuntiin, kirkon johtoon, ammattiyhdistysliikkeeseen, työttömien yhdistyksiin ja muihin kansalaisjärjestöihin, että yhteiskunnan kaikilla tasoilla ryhdytään yhdessä toimiin tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Kirkolta odotetaan käytännön toimia piispojen julkaiseman Kohti yhteistä hyvää -kannanoton mukaisesti.

YEH-projekti & tutkijan näkökulma

Valtakunnallinen työttömien yhdistys TVY:n projekti "Yhteistyöllä elämä hallintaan" työmarkkinoilta syrjäin jääneille työttömille on kohta toiminut vuoden. Kahdeksalla paikkakunnalla (Vantaa, Kankaanpää, Jämsänkoski, Joensuu, Kokkola, Iisalmi, Kajaani, Sodankylä) on virinnyt monenlaista toimintaa paikallisten tukihenkilöiden ja heidän rakentamiensa yhteistyöverkostojen avulla. Projektin pilkeryhmissä ja erilaisissa teemaryhmissä on mukana jo pitkälti toistatuhatta työntöntä.

Pääasiassa ikääntyneitä

Mukaan ovat tulleet erityisesti muun tyyppisestä työttömille tarkoitettua toiminnasta syrjäin jääneet ihmiset. Lähes puolet osallistujista on työmarkkinoilla ikänsä vuoksi heikommin pärjääviä yli 50-vuotiaita, vaikka jollakin paikkakunnalla toimintaa suunnataankin painotetusti nuoriin ikäryhmiin.

Työllistymistä vaikeuttaa myös se, että ammatillinen koulutus puuttuu kahdelta kolmesta mukaan tulleelta henkilöltä. Reilusti yli puolet on ollut elämänsä aikana työttömänä enemmän kuin viisi vuotta ja joka viides jopa yli kymmenen vuotta. Miltei kahdella kolmesta myös nykyinen työttömyys on kestänyt yhdenjaksoisesti yli kaksi vuotta.

Elämä on koetellut lisäksi ihmisiä, sillä yksi kolmesta mukanaolijasta on eronnut. Puolella on ongelmia terveytensä ja samalla työkykyisyytensä kanssa.

Räätälöityjä teemaryhmiä

Monenlaiset elämistä ja erityisesti työhön pääsyä vaikeuttavat tekijät kasautuvat. Siksi projekti- muotoinen tukitoiminta työttömien itsensä piirissä on erittäin tarpeellista.

Pilkeryhmissä on mahdollista irtautua arjen puristuksesta viikoksi hakemaan uutta voimaa itsestään, ohjatusta liikunnasta ja ennenkaikkea toisten samassa asemassa olevien yhteisestä tuesta, joka kantaa kotipaikkakunnalla myös jatkossa.

Teemaryhmiä rakennetaan räätälöidysti ryhmäläisten kiinnostusten mukaan ruuanlaitosta sählyn pelaamiseen tai keskusteluun kriisistä selvi-

tyimisestä. Apua saa myös viranomaisverkoston sokkeloissa pärjäämiseen.

Elämään tulee uusia ulottuvuuksia

Elämänhallinta tuntuu vaikealta ja kaikkien arjen vaikeuksien keskellä jopa mahdottomalta saavuttaa. Projektin toiminnassa se konkretisoituu siten, että osallistuja voi löytää uutta mielekkästä toimintaa, toisiaan tukevia kontakteja kanssaihmissiin ja ennenkaikkea tulee lähteneeksi neljän seinän sisältä muiden joukkoon.

Samalla voi huomata, että elämässä voi olla muitakin ulottuvuuksia, kuin tavallinen harmaa arki sisältää. Parhaimmillaan voi saada kipinän ihan uusiin asioihin omassa elämässä.

Tulisieluisia tukihenkilöitä

Projekti vaikuttaa hyvin toimivalta. Paikkakunnilla on tehtäväänsä vahvasti sitoutuneet "tulisieluiset" tukihenkilöt vetämässä toimintaa. Myös yhteistyötahoja on löytynyt lupaavasti. Projektia onkin mahdollista kehittää edelleen turvaamalla paikallisesti mahdollisimman itsenäinen toimintavapaus.

Ihmisten elämä ja sen hallinta todellistuu omassa konkreettisesti elämisen ympäristössä ja sen suomien mahdollisuuksien puitteissa. Näitä mahdollisuuksia projekti voi osaltaan luoda ja tukea. Myös uusien toimintamuotojen ja -kokeilujen työstäminen on tärkeä sitoa ihmisten omiin toimintaympäristöihin.

"Antaisin enemmän paikallista vastuuta"

Jos tutkijana olisi mahdollista ohjata projektin kulkua, niin kiinnittäisin vahvasti huomiota projektin johtamiseen antamalla vastuuta selkeästi paikallisille tukihenkilöille. Samalla suuntaisin paikallisesti satojen työttömien kanssa työskenteleville tukihenkilöille tukea yhteisellä koulutuksella ja ryhmätyönohjauksella, jotta he jaksaisivat työstää työttömille jatkossakin uudenlaisia mahdollisuuksia. Tämä tuki koituu lopuksi työttömien hyväksi paikkakunnilla.

Anneli Pohjola
Lapin yliopisto

Ruokakorin

hintaa
100 mk

Kotimaisen elintarviketeollisuuden työntekijöiden palkkojen ja sosiaalikulujen osuus 100 mk ruokakorin hinnasta

6,29 mk

Arvollaaveron osuus

14,53 mk

Lähde: Työvoimakorun teollisuustilastot, kesken osuudet olemassa 20%

Eurotyöttömät liikkeellä oikeaan

Työttömät marssivat Hervannassa

Työn puolesta, leipäjonoja vastaan!

Hervannan työttömien yhdistyksen varapuheenjohtaja Ari Sipponen veti pirkanmaalaisten työttömien euromarssia Hervannan torin ympäristössä. Kihniöstätullut viesti jatkoivat Viitalan kautta kohti etelää.

Osana eurooppalaista työttömien liikettä marssivat työttömät kautta Suomen keräten nimiä vetoomukseen oikean työn ja oikean palkan puolesta. Sekä suomalaisten että muiden eurotyöttömien vetoomukset luovutettiin kesäkuun alkupuolella Kölnissä sinne kokoontuneelle EU:n huippukokoukselle.

Suomessa nimiä kerättiin paperirulliin, mutta myös Lapista liikkeelle lähteneeseen porontaljaan, joka oli mukana myös Hervannan tapahtumassa. Taljaan oli kirjoitettu suomeksi ja englanniksi mm. "oikeaa työtä oikealla palkalla", "ihmisarvo meille" sekä "optiot muutettava työpaikoiksi".

Työtä ja leipää, ei leipäjonoja

Mukana oli parikymmentä työttömien aktiivisia eri puolilta Pirkanmaata, kaukaisimmat Mäntästä ja Viialasta. Porukkaa veti Hervannan seudun työttömien varapuheenjohtaja Ari Sipponen panna-huilineen. Keskeinen tunnus marssin banderollissa oli "työtä, ei leipäjonoja".

Tilaisuuteen oli pyydetty kaikki Pirkanmaan EU-vaaliehdokkaat, mutta vain kolme heistä oli paikalla. Työttömien ja euroehdokkaiden välillä syntyi keskusteluja ennakkakaikkea työttömyydestä ja työllisyydestä.

Työllisyysvastuuta vältellään kaikkialla

Työttömät kyselivät esimerkiksi, mitä aiemmille vetoomuksille on tapahtunut. Vastausten mukaan kansalliset hallitukset - Suomi mukaan lukien - eivät ole olleet halukkaita toteuttamaan edes EU:n vähäisiä työllisyys-suosituksia. Työllisyysasioissa EU ja eri maiden hallitukset näyttävät piiloutuvan toistensa selän taakse, jolloin kukaan ei ota todellista työllisyysvastuuta.

Teksti ja kuva:
Hannu Oittinen

Terttu Huttu-Juntunen työttömien tapahtumassa

Pelkkä talouskasvu ei poista työttömyyttä

Eurooppalaisen työttömien marssin osanottajille Suomussalmen torilla puhunut kunnan sosiaalijohtaja Terttu Huttu-Juntunen totesi, että työttömyydestä näyttää tulleen pitkäsi aikaa läntisen Euroopan vitsaus: EU:n alueella on yli 50 miljoonaa työtöntä.

- Poliitikot ovat tämän ongelman edessä neuvottomia. Pelkkä talouskasvu, joka toki on tärkeä ja joka on Suomessa jatkunut jo vuosikautia, ei ole toistaiseksi pystynyt edes puolittamaan työttömyyttä.

Työtä joko liikaa tai ei ollenkaan

Huttu-Juntunen mukaan suuri paradoksi on siinä, että ne jotka ovat työssä, tekevät työtä enemmän kuin koskaan jopa uupumiseen asti, samalla kun osa väestöstä on toimetomana.

Työn jakaminen useamman työntekijän kesken olisi yksi keino, joka auttaisi sekä työssä oleviä että työttömiä, mutta tästä eivät poliitikot enempää kuin työmarkkinajärjestötkään etenkin työnantajapuolella ole olleet kiinnostuneita, sanoi Huttu-Juntunen.

Hän totesi työn jakamisen edistyneen, mutta kovin pienin askelin ja hitaasti. Valtiovalta voisi puhujan mielestä edistää ja tukea halutessaan työn jakamista ja työajan lyhentämistä vaikkapa verotuksellisin keinoin.

- Istuva hallitus on ottanut tavoitteekseen työllisten määrän nostamisen 70 prosenttiin. Tämä edellyttää noin 50000 uuden työpaikan syntymistä vuosittain. Tavoite ei liene mahdollinen, totesi Huttu-Juntunen.

Hän totesi, että Kainuun näkökulmasta katsottuna uudet työpaikat syntyvät pääasiassa kasvukeskuksiin, joissa työttömyyden lasku on tähänkin saakka ollut nopeinta. Niinpä maahan on syntynyt Kainuun kaltaisia korkean työttömyyden alueita.

Nyt tarvitaan järeitä keinoja

Huttu-Juntunen mukaan nyt tarvittaisiin todella järeitä keinoja muuttoliikkeen hillitsemiseksi, syrjäseutujen työllisyyden parantamiseksi, jotta väki ei pakkautuisi ruuhkautuviin ja palvelujen puutteesta kärsiviin kasvukeskuksiin.

Eurooppalaisille valtiollisille päätäjille viestiä vieville työttömille sosiaalijohtaja Terttu Huttu-Juntunen totesi, että työllisyyden hoitoon ei ole yhtä yhtä ja ainoaa keinoa.

- Tarvitaan monenlaisia keinoja: tarvitaan talouskasvua ja perinteisiä työvoimapolitiittisia keinoja, kuten erilaisia tukimuotoja ja koulutusta. Tarvitaan yritysten sijainnin ohjausta alueellisten erojen tasaamiseksi, tarvitaan kuntien aktiivista työllistämispolitiikkaa, tarvitaan yhdistyksiä ja työmarkkinajärjestöjä, Huttu-Juntunen sanoi.

Alueellisesta työllistämismallista hän mainitsi esimerkkinä Lex-Kainuu -hankkeen, joka vihdoin näyttäisi lähtevän käyntiin.

- Lopuksi, hyvät ystävät, tarvitaan työttömien omaa aktiivisuutta, kuten muuan työtön kerran osuvasti sanoi "harvoipa sitä kotiin tullaan työtä tarjoamaan". Pitäkää huolta itsestänne, omasta ammattitaidostanne ja osaamisestanne.

Oikeaa työtä oikealla palkalla!

Työttömien Eurooppalaisen marssin tapahtumassa Suomussalmella puhunut Ylä-Kainuun Työttömien yhdistyksen toiminnanohjaaja Reino Laitinen totesi, että työttömien oloissa ei ole tapahtunut juurikaan muutosta verrattuna kahden vuoden takaiseen aikaan, jolloin vastaava marssi järjestettiin edellisen kerran.

Työtä, palkkaa, tasavertaisuutta

- Nyt vaadimme oikeaa työtä ja oikeaa palkkaa, jolla voi elättää itsensä ja perheensä. Vaadimme myös

työttömille tasavertaista kohtelua verotuksessa palkansaajien kanssa, samoin työttömille oikeutta saada omat edustajansa työvoimatoimikuntiin ja TE-keskusten neuvottelukuntiin.

- Yhdistelmätuella palkatuille tulee olla oikeus työssäoloehdon karttumiseen koko työssäoloajalta, tiivistä Reino Laitinen työttömien keskeiset vaatimukset.

Tämä porontalja lähti Lapista ja Tampereelle tullessa nimiä ja tunnusia oli kerätty paljon.

n työn ja oikean palkan puolesta

Eurooppalaiset työttömät marssilla Kölnissä

“Työttömyyttä, syrjäytymistä ja välinpitämättömyyttä vastaan”

Työttömien Eurooppalaisen marssin päätapahtumassa Kölnissä oli Suomesta noin 40 hengen joukko kertomassa tervetse EU:n päättäjille. Suomalaisen päätunnus oli "oikeaa työtä oikealla palkalla". Kotimaassa viestit kulkevat pohjoisesta etelään saakka. Matkan varrella kerättiin nimiä työllisyystunnuksen puolesta.

Työttömien Eurooppalaisen marssin Suomen osuus lähti liikkeelle 3. toukokuuta neljältä paikkakunnalta eli Rovaniemeltä, Oulusta, Vaasasta ja Kuhmosta.

Marssi eteni läpi Suomen paikallisten työttömien yhdistysten organisoimana; valtakunnallisesti tapahtuman järjestäjänä toimi Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö TVY, joka on Euroopan työttömien järjestön ENU:n jäsenjärjestö.

Eurooppalaisen marssin päätapahtuma järjestettiin tällä kertaa EU:n huippukokouksen pitopaikassa Kölnissä 29. toukokuuta. Suomesta tapahtumaan osallistui noin 40 henkilöä eri puolilta maata, kaukaisimmat Sodankylästä saakka. Matka tehtiin linja-autolla Etelä-Ruotsin ja Tanskan kautta Saksaan, ja matka kesti yhteensä seitsemän päivää.

Työtä, rauhaa, ihmisoikeuksia

Kölniin oli saapunut arviolta 70000 mielenosoittajaa Euroopan eri maista. Marssin muotoutuminen alkoi puolelta päivin Rudolfplatzissa Kölnissä. Marssille osallistui eri puolilta Eurooppaa monenlaisia kansalaisjärjestöjä, jotka vaativat

tunnuksissaan mm. ihmisoikeuksien edistämistä ja työttömyyden alentamista.

Suurena huolenaiheena oli Jugoslavian tilanne ja Naton osallistuminen sotatoimiin. Marssilla olivat esillä myös teemat rauhan, ystävyyden ja kansainvälisyyden puolesta. Suomalaiset vaativat oikeata työtä oikealla palkalla, sillä nykyisillä työllistämistoimenpiteillä järjestetyistä töistä saatu palkka ei riitä kohtuulliseen toimeentuloon.

Työllisyys on kirjattu EU:n tavoitteisiin

Eurooppalaisen marssin pääteipiteenä oli tällä kertaa EU:n huippukokouksen pitopaikka Köln. Kaksi vuotta sitten marssi keräsi Amsterdamin kaduille noin 30000 mielenosoittajaa Euroopan eri suunnilta esittämään vaatimuksensa EU-maiden hallitusten edustajille työllisyyden ottamiseksi EU:n ykkösaikheeksi ja ihmisoikeuksien edistämiseksi.

Amsterdamin huippukokouksessa kesäkuussa 1997 jäsenvaltiot päättivät sisällyttää uuteen perustamissopimukseen erityisen työllisyyttä koskevan luvun. Työttömyyden alentamisesta tuli siten virallisesti yksi Unionin pää-

tavoitteista. Amsterdamin huippukokouksen hyväksytyn sopimuksen teksti ei sen sijaan sisällä luetteloa Euroopan kansalaisille taatuista ihmisoikeuksista.

Kuitenkin sopimusta on pidettävä edistysaskelena, joskin pienenä, tiellä kohti ihmisoikeuksien takamista Euroopan kansalaisille, sillä siinä EU sitoutuu edistämään ihmisoikeuksia.

Sopimuksen kolmastoista artikla antaa Euroopan Neuvostolle mahdollisuuden puuttua jäsenvaltioissa ilmenevään kansalaisten syrjintään, johtuipa se sitten sukupuolesta, rodusta, etnisestä taustasta, uskonnosta, vammaisuudesta, iästä tai seksuaalisesta suuntautumisesta.

Marssin tunnukset huomioitiin laajasti

Marssin ajankohta EU:n huippukokouksen läheisyydessä, sen kansainvälisyys ja laajuus takasivat tapahtuman huomioimisen eurooppalaisissa tiedotusvälineissä. Näin ollen marssiin osallistuvien kansalaisryhmien vaatimukset saivat laajaa julkisuutta ja myötäätuntoa.

Seija Kyllönen
Kuhmon Työttömien Yhdistys ry

Yhteiset ongelmat yhdistävät Eurooppaa

Ehdin toimia europarlamentissa kansanedustajana kaksi ja puoli vuotta, syksystä 1996 maaliskuuhun 1999. Ennen kaikkea sanoisin, että käsitysni Suomen paikasta Euroopassa vahvistui, samoin kuin käsitys yhteistyön välttämättömyydestä.

Kaikkialla Euroopassa taistellaan paljolti samantyyppisten ongelmien kanssa. Jokaisella maalla ja alueella on Euroopassa omat erityisongelmansa: Etelä-Euroopassa viininviljely on tärkeä ja olennainen asia, Suomelle taas suhteet Venäjään tai pohjoiset olosuhteet maatalouden kannalta ja niin edelleen.

Erityisoloja ja yhteisiä ongelmia

Yhteisiä tekijöitä ja huolenaiheita on kuitenkin ratkaisevasti enemmän. Melkein kaikissa EU-maissa on 90-luvulla harjoitettu leikkauksiin perustuvaa säästöpolitiikkaa, ja tuloerojen kasvua on vaikeaa hallita. Puhtaan ruoan kysymykset kiinnostavat kaikkialla.

Mitä enemmän olenkin keskustellut eri EU-maista olevien ihmisten kanssa, sitä vakuuttuneemmaksi olen tullut siitä, että suuria, rajat ylittäviä ongelmia - niin ilmansaasteita, syrjintää kuin vaikkapa ahneutta - vastaan on taisteltava yhdessä. Yksin ei pieni Suomi voi pärjätä.

Etäisyyttä ja rötösherroja

Yhteistyön hintana on tietysti esimerkiksi juuri EU:n tapauksessa päätöksentekoaareen siirtyminen fyysisesti "pois silmistä", Brysseliin Belgiaan, Strasbourgin Ranskaan.

Tämä etäännyttää ymmärrettävästi kansalaisia EU:n päätöksenteosta. Ei siis vain suomalaisia, vaan melkein kaikkien muidenkin EU-maiden kansalaisia: vain harva EU:n kansalainen asuu lähellä Brysseliä tai Strasbourgia.

Suomeen on levinnyt kuva eurooppalaisista rötösherroista ja -rouvista. Kun emme ole vielä ehtineet tottua kotimaisiin rötösherroihiinkaan. Euroopan komission äskettäinen erojupakka, korruptioepäilyt ja hallinnon epäselvyydet ovat synnyttäneet laajan epäilyn Euroopan unionin toimivuudesta.

Itse uskon vakaasti, että EU on kaikista huolimatta tällä hetkellä tarpeellinen yhteistyömuoto. On selvää, että korruptio on saatava kuriin, niin EU:ssa kuin Suomenkin politiikassa ja talouselämässä.

Kokonaan sitä tuskin pystyy kitkemään, mutta kaikki voitava on tehtävä. Kansalaisten luottamus politiikkaan on ensiarvoisen tärkeää.

Valiokuntatyöllä on painoarvoa

Oma työkenttäni oli siis Euroopan parlamentissa, yhtenä sen 626 jäsenestä. Äkkipäätään voisi kuvitella, etteivät vaikutusmahdollisuudet näin ollen ole suuret. Tämä on kuitenkin jossain määrin väärä arvio.

Asiantunteva, oman erityisalaansa keskittynyt "meppi" (lyhenne sanoista Member of the European Parliament eli Euroopan parlamentin jäsen) voi saada huomattavasti lisää painoarvoa omistautuneen valiokuntatyöskentelyn kautta.

Hyvät yhteysverkot ja kontaktit ovat erittäin tärkeitä. Koin itse hyvin tärkeänä sen, että pidin yhteyksiä erilaisiin sosiaalialan kansalaisjärjestöihin, samaten kuin ammattiyhdistysliikkeeseen.

Kun sitä pakosta vähän etäännyttiin kentästä ja ihmisten arjesta kireistä euroelämästä viettäessään, niin näiden kautta välittyvät ihmisten huolenaiheet aika hyvin, säilyi kosketuspinta suomalaisen todellisuuden ja siihen, mitä ihmiset pitävät tärkeänä.

Työttömyyden hoito vihdoin vakavasti?

Kyllä esimerkiksi työttömyys niin paljon ihmisten mieltä painaa. Ei pelkästään työttömänä olo, vaan usein työttömyyden uhka leijuu kuin suuri musta pilvi ihmisten yllä, ja kiristää ilmapiiriä monilla työpajoilla kun syntyy epämiellyttävää kilpailua ihmisten kesken.

Positiivista tämänhetkessä EU:n kehityksessä on, että EU on aktivoitumassa työttömyyden vastustamiseen taisteluun. Juuri voimaan tullessa EU:n perustuslaissa eli Amsterdamin sopimuksessa on uusi työllisyyskappale, jonka pohjalta EU pystyy tehokkaammin ja paremmin koordinoimaan jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikkoja. Työttömyys otetaan entistä vakavammin kaikkialla Euroopassa.

Vaikka europarlamentaarikon työ oli mielenkiintoista ja haastavaa, koen ehkä vielä haastavampana pалуun kotimaan politiikkaan. Sain nimittäin mielestäni europarlamentin kautta sen verran hyvää asiantuntemusta ja pohjaa EU-asioiden ymmärtämiseen, että tätä kertynyttä tietotaitoa on ehdottomasti hyödynnettävä Suomessa.

Outi Ojala
kansanedustaja ja Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän puheenjohtaja, Europarlamentin jäsen 1996 - 1999

Puheenjohtajan palsta

TVY:n taloudellinen tulevaisuus

TVY:n vuosikokouksessa maaliskuussa lisäläsnä oli esillä jäsenyhdistysten jäsenmaksun korotus nykyisestä 5 markasta / jäsenyhdistyksen jäsen. Vuosikokoukseen osallistuneet jäsenistön edustajat hylkäsivät melkein yksimielisesti järjestön istuneen hallituksen esityksen. Hallitus on asettanut erillisen talousjaoston pohtimaan järjestön talousasioita jo vuonna 1997. Jaosto näki tilanteemme ennen vuosikokousta ja teki ehdotuksen hallitukselle, joka päätti tuoda esityksen vuosikokoukselle.

Olemme todella tilanteessa, jossa hyvät neuvot ovat kalliita. Loppuvuoden toimintamme on vaarassa halvaantua, jos emme keksi varainhankintaan mitään ratkaisua. Ideoita on ollut esillä ja jotkut ovat edenneet jo päätösvaiheeseen.

Tulossa on selvitys arpaajaisista, kalenterin valmistamisesta ja myynnistä ja jälleen olemme tehneet päätöksen, jolla jäsenyhdistyksiltä kerjätään tukimaksua.

Samalla olemme esittäneet toiveen, että yhdistykset maksaisivat jäsenmaksunsa tavallista aikaisemmin. Käytännössä odotamme maksuja jo kesän aikana, sehän ei sinällään paranna taloudellista tilannetta, ainoastaan hetkellisesti parantaa maksuvalmiutta. Tukimaksujen toivomme tuovan todellista lisäpainoa budjettiimme. Yksittäisenä pienempänä ideana on osallistuminen syyskesällä Raisio-päivän tapahtumaan ja toiveena on myös päästä laajemmin keskustelemaan valtiovarainministeriön kanssa TVY:n tilan-

teesta.

Nopeita ratkaisuja on vaikea löytää ja tosiasia vain on, että meillä on liian vähän rahaa.

Mitkä ovat sitten ne asiat, jotka ovat vaikuttaneet siihen, että olemme tässä tilanteessa? Viime vuoden aikana teimme päätöksiä, joitten edessä me nyt olemme. Toiminnan laajenemisen myötä me tarvitsimme isommat tilat ja heinäkuusta lähtien vuokramenomme nousivat, samoin palkkausmenot yleishallinnon osalta, joka myös teki ison lisäyksen menoisiin.

Oma varainhankintamme on vain ja pysyy kokonaisbudjetissa vaatimattomana. Työttömien järjestötoiminnassa on keskusjärjestötasolla vaikea löytää omaa varainhankintaa. Nyt olemme teh-

neet myös päätöksen, että Karensisanomia tullaan jatkossa tarjoamaan yhdistykselle irtomyyntiä varten. Toivottavasti tästäkin löytyy muutama marka omaan varainhankintaan.

TVY on alunalkaen lähtenyt liikkeelle liian pienistä jäsenmaksuista ja järjestöt ovat sen vuoksi pitäneet omat jäsenmaksut kovin alhaisina. Tottahan on, että jäsenet yhdistyksissä ovat pienituloisia ja jo kahdenkymppin jäsenmaksu voi tuntua useissa tapauksissa kovalta. Lisäksi useissa yhdistyksissämme jäsenmaksu on vieläkin 10 markkaa/jäsen.

Tarjoaako yhteistoimintajärjestö työttömien yhdistyksille sellaista palvelua, jota odotetaan? Jos ei, niin mitä kaivataan?

Sosiaaliasiain seminaari

TVY järjestää seminaarin sosiaalasioista torstaina 12. elokuuta. Tarkempi ohjelma tulee yhdistyksille lopullisen ohjelman valmistuttua.

- 09.00 Ilmoittautuminen
- 09.00 Tulokahvit
- 09.30 Työministeriön edustajan puheenvuoro
- 10.30 Työ-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläke LEL-eläkekassan yhteyspäällikkö Toivo Kyllönen
- 11.45 Lounas
- 12.30 SAK:n työttömien tuki/Tatsi ry Projektipäällikkö Mauri Uusilehto
- 13.30 Pätkätyöt ja työttömyysturva Rakennusliiton työttömyyskassan johtaja Seppo Niininen
- 14.30 Kahvi
- 15.00 EU ja verotus Veronmaksajain keskusliiton edustaja
- 16.00 Tilaisuuden päätös

Yhteiskunta masennuksen tilassa?

Viime aikojen keskusteluissa on esille nostettu hyvin vakava asia: masennus, latinaksi *depre'ssiö*, joka on suoraan suomennettuna alaspainaminen.

Asian on esille erityisesti tuonut professori Sirkka-Liisa Mäkelä ja ohjaaja Neil Hardwick. Mäkelä on työssään (geriatrician) vanhuuteen liittyvien sairauksien ja hoidon tutkijana ja professorina saavuttanut tunnustusta kansainväliselläkin areenalla.

Mäkelä korostaa tutkimuksissaan kuinka paljon ihmisen hyväksi voidaan vanhuuden aikana tehdä, jos masennusta hoidetaan ajoissa ja jos voidaan ennakoita mitkä asiat aiheuttavat masennuksen puhkeamisen vanhuuden aikana.

Hardwick puolestaan on avoimesti kertonut oman sairautensa masennukseen. Nämä kaksi viime aikoina esillä ollutta rohkeaa suomalaista haluavat avoimesti vaikuttaa asiasta käytävään yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Kuunnellessani ja lukiessani heidän tekstejään olen pohtinut työttömyyden vaikutusta ihmisen psyykseen. Minkälaisen masennuksen pitkäänkin työelämässä olleelle henkilölle merkitsee joutumi-

nen ulosheitetyksi?

Mitä merkitsee ihmiselle, kun hän ei enää kelpaa mihinkään, tai vaihtoehtoisesti ei kelpaa nuorenaakaan?

Ei ole mallin mittoja, ei ole enää nuori, ei komea eikä atleetti.

Jokainen työtön tarvitsi apua työttömyytensä käsittelyyn. Nyt on jo isoissa firmoissa käytännössä, että ulosheitetyille järjestetään terapiaa, ryhmissä ja erikseen. Kuitenkin apua tarvitsevat kymmenet tuhannet ihmiset, jotka on syrjäytetty työelämästä. Jokainen ihmisen tragedia on hänelle henkilökohtainen ja ulospääsyä voi olla vaikea löytää itse, kuten Hardwick haastattelussaan Timo Harakan ohjelmassa kertoi. Sairautta oli vaikea diagnosoida ja tilanne todella meni siihen, ettei hän päässyt pois sängystä.

Meillä puhutaan usein peräkamareitten pojista, jotka juuttuvat paikoilleen. On vaikea hakea apua taudissa, jota on vaikea tunnistaa sairauksiksi paremmissakaan piireissä. Vaikea on varmaan myös omaa tilanteensa nähä se, että tarvitsee apua ja mistä sitä osaa hakea, aivan niin kuin Neil sanoikin.

Joskus soittavat henkilöt, jotka yrittävät selittää omaa syvää tuskaansa puhelimessa. Tarpeettomuutta,

syvää pelkoa omasta tulevaisuudesta, hyljätyksi tulemistä. "Miksi minua ei enää tarvitse kukaan, ei yhteiskunta, ei sukulaiset, ei ympäristö".

Yhdistyksemme ihmiset tekevät omalta osaltaan merkittävää työtä kuuntelemalla, puhumalla ja auttamalla konkreettisesti ihmisiä selviytymään päivästä toiseen. Paljon ei pystytä auttamaan, mutta jotakin.

Onneksi yhdistyksissä tehdään paljon ryhmätoimintaa, joista ainakin osallistujat saavat ihmiskontakteja. Hyvä näin, mutta entä ne joiden elämästä masennus on vienyt pohjan pois.

Yhteiskuntaamme jäytävä sairaus työttömyys tuo mukanaan laskun, joka tukee maksettavaksi viimeistään silloin, kun meidän suurten ikäluokkien ihmiset olemme eläkeiässä. Meidän elämämme aikana kohtaamat menetykset tulevat varmasti heijastumaan eläkeikäämme elämämme laatuun.

Kuitenkin. Hyvää kesää kaikille työttömille ympäri maata.

TVY:n puheenjohtaja
Lea Karjalainen

Työttömien kolmannet kulttuuripäivät Joensuussa 3.-5.9.1999

Ilmoittautumislomake

Yhdistys: _____

Luova ilmaisu, näyttämötaidelaji:
(esim. musiikki, runo, näytelmä, jne.) _____

Esiintyjä: _____

Ryhmä: _____

Koko: _____

Ohjelman kesto: _____

Käden taito-osasto:

(esim. kuvataide, käsityö, kuvanveisto, jne.) _____

Tilan tarve:

seinä

lattia

Osallistuminen valokuvaukilpailuun
ohjeisilla kuvilla: _____ kpl

Sarja:

luonto

työ

ihminen

muu

Video-filmi/aihe: _____

kesto

Muita toivomuksia järjestäjille: _____

Lisätietoja päivistä suoraan Joensuusta:

puh. 013-313 930, fax 013-311518

Majoituspaikoista Matkakoti Aaro on edullisin, varaukset:

puh. 013-1481051

Ilmoittautumiset postitetaan suoraan 13.8. mennessä:

Aktiiviset Työtähkävät ry/Kulttuuripäivät

Vallilankatu 3

80220 Joensuu

Valokuvaukilpailu työttömille

- Kilpailuun voivat osallistua kaikki Suomen työttömät työnhakijat.
- Kilpailukuvat tulee lähettää TVY:n toimistoon os: Sörnäisten rantatie 27 C 4, 00500 Helsinki, heinäkuun 1999 loppuun mennessä. Kuoreen merkintä "Valokuvaukilpailu".
- Kilpailuun hyväksytään nelivärisiä, kaksi vuotta nuorempia ns. kymppikuvia, enintään 3 kpl/osallistuja. Jos osallistuja haluaa että kuvat palautetaan, niitä varten mukana tulee olla osallistujan nimellä ja osoitteella sekä riittävällä postimerkillä varustettu palautuskuori.
- Kilpailusarjat ovat: a. ihminen, b. luonto, c. työ, d. harrastus. Merkitse kuvan taakse sarkaa osoittava kirjain (mieluiten pehmeällä lyijykynällä).
- Kolmijäseninen raati valitsee kuvista 14 kappaletta, joista painatetaan työttömien toiminnan tukemiseksi julkaistava seinäkalenteri. Raati päättää minkä sarjan kuvista kalenteri kootaan.
- Voittajakuvat julkistetaan Joensuussa Valtakunnallisilla työttömien kulttuuripäivillä syyskuun alussa.
- Parhaat kuvaajat palkitaan ja palkinnot postitetaan kuvaajille.

TVY:n hallitus

EUROOPAN TYÖTTÖMIEN IHMISOIKEUSPÄIVÄT

Aika: 8-10.10.1999

Paikka: Seurakuntaopisto, Järvenpää

Järjestäjät:

Työttömien valtakunnallinen yhteistoimintajärjestö TVY

Kirkon diakonia- ja yhteiskuntatyön keskus KDYK

Seurakuntaopisto

Euroopan parlamentin tiedotustoimisto

ALUSTAVA OHJELMA

Perjantai 8.10.

12.00 -	Saapumiset ja majoittuminen
16.00-17.30	Päivällinen
17.30-17.45	Tervetuloa ja lähtö kaupungin vastaanotolle
18.00-19.30	Järvenpään kaupungin vastaanotto

Lauantai 9.10

8.00-9.30	Aamiainen
9.30	Avajaiset
	TVY:n puheenjohtaja Lea Karjalainen
	Pyydetty
	Tasavallan presidentti Martti Ahtisaari
	Seurakuntaopiston tervehdys, johtaja Jarmo Kökkö
	Euroopan työttömien tervehdys, ENU:n puheenjohtaja Karl Kunnas
	Eurooppalainen puheenvuoro (MEP)
	Musiikkia
11.30	Lounas
13.00	Alustukset
	1. Ihmisoikeudet ja työttömät
	Professori Martin Scheinin
	2. EU:n ihmisoikeuspolitiikka: ulottuuko se työttömiin ?, MEP - Heidi Hautala
	3. Työttömien sosiaaliset oikeudet
	Professori Pertti Koistinen / Tampereen yliopisto
15.00	Kahvi
15.30-	Työryhmät aloittavat
17.30	1. Työttömien ihmisoikeuksien toteutumisen eri maissa (international group)
	2. Sosiaaliset oikeudet (international group)
	3-7. Työttömille ajankohtainen aihe (suomenkielinen ryhmä)
19.00	Suomalainen ilta (tanssimusiikkia, rantasauna, iltapala) Seurakuntaopistolla

Sunnuntai 10.10

8.00-9.00	Aamiainen
9.00	Aamunavaus
10.00	Työryhmät jatkavat
13.00	Lounas
	Työryhmät jatkavat
15.00-17.00	Kahvi
	Tauko - mahdollisuus vieraila Ainolassa / Halosenniemiessä/Villa Kokkosessa
17.00-19.30	Työryhmien loppuraportit
	Vastaamassa ministerit + MEP + ammattijärjestö
	Pyydetään
	- sosiaaliministeri Maija Perho
	- EVA:n johtaja Tuulikki Petäjäniemi
	- MEP Philip Hamro-Drots
	- STTK:n puheenjohtaja Esa Swanljung
20.00	Illallinen

Maanantai 11.10

09.00	Aamiainen
10.00	Omaa ohjelmaa (sightseeing Helsingissä tms)
	Tulkkaukset
	- englantia / suomi

EUROOPAN TYÖTTÖMIEN IHMISOIKEUSPÄIVÄT

8.-10.10.1999 Seurakuntaopistolla Järvenpäässä

ILMOITTAUTUMISKAAVAKE

Nimi _____

Puh. _____

Osallistumiskieli: suomi _____ englanti _____

Katuosoite _____

Postinumero ja paikkakunta _____

Yhdistys _____

Puh. _____

Laskutusosoite _____

Katuosoite _____

Postinumero ja paikkakunta _____

Saapumispvm. / 1999 klo _____

Lähtöpvm. / 1999 klo _____

Haluan osallistua tutustumiskäyntiin tai kiertoajeluuun (laita rasti)

- Halosenniemi 10.10. _____ Ainolaan 10.10. _____ Villa Kokkonen 10.10. _____

- maanantaina 11.10. Helsinki sightseeing _____ (30,-)

Ilmoittautuminen ja täysihoitohinnat eri vaihtoehdoilla:

MERKITSE RASTI (X) VALINTASI MUKAAN, merkitse myös majoitustoiiveisi

TYÖSSÄ OLEVA/TYÖTÖN

pe-ma _____ 950,-/850,- _____ 800,-/700,-

pe-su (n. klo 18) _____ 670,-/550,- _____ 500,-/400,-

la-su (n. klo 18) _____ 550,-/500 _____ 400,-/350,-

Hinnat majoitusvaihtoehdon mukaan uusi/vanha puoli 2hh (1hh + 55,-/yö)

Majoitustoiive uusi _____ vanha _____ puoli

Erityisruokavalio: _____

Erityistoiivet: _____

Toivomus kanavasta ja kielestä (1.= ensisij., 2.= toinen vaihtoehto jos 1. täynnä) 1. 2.

engl. suomi

EUROPEAN CONFERENCE ON THE HUMAN RIGHTS OF UNEMPLOYED PEOPLE

8-10 October, 1999 at Seurakuntaopisto College, Järvenpää, Finland

APPLICATION FORM

Name _____

Telephone: _____

Conference language: Finnish _____ English _____

Street address _____

Postcode _____

County / State / Region _____

Organisation: _____

Telephone: _____

Invoice address: _____

Street address: _____

Postcode: _____

County/ State/ Region: _____

Arrival. / 1999 _____

Departure. / 1999 _____

Time: _____

Time: _____ Flight number _____

Flight number _____ I would like to participate in (tick where appropriate):

- excursion into Halosenniemi (an artists' home; museum) Sun 10 Oct _____

- excursion into Ainola (the home of Sibelius) Sun 10 Oct _____

- excursion into Villa Kokkonen (the home of Joonas Kokkonen) Sun 10 Oct _____

- Helsinki sightseeing Mon 11 Oct _____ (Price 30,-)

Registration; prices for board and lodging:

Tick according to your wish; state also where you would like to lodge Price for unemployed person

Fre-Mon _____ 950,-/850,- _____ 800,-/700,-

Fre-Sun (about 6 p.m.) _____ 670,-/550,- _____ 500,-/400,-

Sat-Sun (about 6 p.m.) _____ 550,-/500,- _____ 400,-/350,-

Prices are given according to lodging new house / old house in double room (FIM 55 extra for single room) I would like to lodge in the new house _____ / the old house _____

Special diet: _____

Special wishes: _____

Wishes as to working group and language 1. 2. English Finnish

(1.= first choice, 2.= second choice in case 1 is full)

PRIVATE 1. Human rights of the unemployed; in english 2. Social rights; in english 3-7. A topic of

current interest for the unemployed; in Finnish

Choose one group only

Send the application by 5 October to the address below:

SEURAKUNTAOPISTO, Kopu, Järvenpääntie 640, 04400 JÄRVENPÄÄ

or FAX 358-9-2715 871, Email: kurssit@srk-opisto.fi

EUROOPAN TYÖTTÖMIEN IHMISOIKEUSPÄIVÄT

EUROPEAN CONFERENCE ON THE HUMAN RIGHTS OF UNEMPLOYED PEOPLE

8.-10.10.1999 PRIV ATE Seurakuntaopistolla Järvenpäässä

TVY:n puheenvuoro Porin kirkkopäivillä

Työttömät vastavoimana yhteiskunnassa

Työttömien yhdistystoiminnassa kulunut vuosi on ollut merkittävän kehityksenaikaa useissa TVY:n jäsenyhdistyksissä.

Työttömät vastavoimana. Joillekin se nousee karvat pysty koska se usein merkitsee palkatonta työtä yhteiskunnassa.

Työtä ison kansan ryhmän hyväksi, joitten hyväksi ei oikein löydy muita tekijöitä kuin vertaistukijat.

Oltava mukana kaikilla tasoilla

Sana Vastavoima, synnyttää mielikuvan, vastustamme yhteiskunnan työttömiin kohdistamia toimenpiteitä ja heikentäviä muutoksia toimentulomme ja turvaamme.

Parhaimmillaan me voimme toimia yhteiskunnassa piikkiin päättäjien lihassa, muistuttaen meidän olemassa olosta ja olla mukana neuvonpidossa omilla vaatimuksillamme.

Tosiiasiaksi on muodostunut se että olemalla mukana yhteistyökumppaneina saamme tuloksia aikaan eikä vaikuttaminen jää pelkästään yrittämiseen.

Arvitsemme toimijoita joka rintamalla. Meidän pitää olla mukana paikallisella tasolla kuntien ja seurakuntien päättävissä elimissä, seutukuntien, TE - keskusalueiden, läänien ja valtakunnan tasolla.

Vapaaehtoistyöstä kohti palkkatyötä

Hyvin usein kuulee sanottavan TVY ei tee mitään.

Monilla paikkakunnilla paikallisyhdistysten ihmiset unohtavat, että yhtä tärkeää ja yksilöiden kannalta vielä tärkeämpää on, että meidän edustajamme ovat mukana vastavoimana valvomassa työttömien etuja kaikissa kokoonpanoissa.

Välttämätöntä olisi saada työttömät mukaan myös sinne jossa tehdään päätöksiä meidän päänahoista eli paikallisella tasolla työvoimatoimikuntiin, ja TE - keskuksen alueitten neuvottelukuntiin.

Työttömien yhdistykset järjestävät mm. omia terveyspalveluja työttömille. Kuvamme Porin terveysprojektista, jossa kirjoittajamme Ismo Suojanen pöydän takana toinen oikealta.

Myös työttömät tarvitsevat jatkossakin mahdollisuuden organisointua vapaaehtoistyöhön, joka luottaa, täydentää jo olemassa olevaa ja tekee aloitteita.

Meidän tulee olla iloisia siitä, että tänäpäivänä meillä on jo huomattava joukko ihmisiä, jotka saavat entisestä vapaaehtoistyöstä myös palkkaa.

Tietysti tässä on aina omat rasitteetkin, eli kuten vanha sanonta sanoo "kenen leipää syöt sen laulu laulat". Toivottavasti meille ei ole käynyt niin!

Olen varma siitä, että mitkään tutkijat, eivät tiedä työttömien tunteja niin kuin me itse. Auttamalla toisiamme, tekemällä työtä järjestöissämme, samalla kun autamme toisia autamme myös itseämme.

Nimenomaan tähänhän vertaistukijattelu myös vastavoimana perustuu. Jokainen meistä taistelee myös omasta jokapäiväisestä leivästään.

Uudet tarpeet, uudet toiminnot

Toiminnot kehittyvät tämän päivän tarpeita vastaaviksi.

Mukaan toimintatapoihin on yhdistyksissä tullut laajempia

koulutuskokonaisuuksia, ja perinteisen toiminnan rinnalle on käynnistynyt projekteja sosiaalisen syrjäytymisen ehkäisemiseksi useilla paikkakunnilla.

Pitkäaikaistyöttömät ja ikääntyneet tarvitsevat auttajia nuorempien työttömien paremmasta tilanteesta huolimatta.

Alueellinen eriarvoisuus on kasvanut ja nuoremmat työikäisen väestön siirtyminen kasvukeskuksiin autioittaa reuna-alueita.

Syrjäseuduilla on jo kuntia, joissa maksetut sosiaalietuudet ovat korkeammat kuin palkansaajien saamat palkat.

Meillä on vielä kuntia, joissa työttömien yhdistystoimintaa ei arvosteta. Yhdistysten kehityksen kannalta on tärkeää, että yhdistyksillä on kehittymiseen tarvittavat tilat. Homma ei toimi niin, että ensin tehdään suunnitelma ja sitten saadaan vasta tiloja.

Kaikilla kunnilla on varmasti käytettävissä sopivia toimitiloja. Tarvitaan vain myönteistä suhtautumista kuntien päättäjien taholta. Kunnissa supistetaan kansalaisopistojen toimintoja ja tälläkin sektorilla työttömien yhdistykset olisivat merkittävä palvelujen tarjoaja omalle ja laajemmallekin ryhmälle.

Työttömien toiminta osana yhteiskuntaa

Vireinä toimintoina kehittyneissä yhdistyksissä pyörii ATK - koulutusta, tanssikursseja, kielikursseja, kädentaidot kaikissa muodoissaan, ruuanlaittoa...

Vetäjinä toimii vapaaehtoisia toimijoita, yhdistelmätuella työllistettyjä, jne.

Työttömien yhdistysten merkittävä rahoittaja on ollut ja jatkossakin varmaan tulee olemaan Raha - automaattiyhdistys. RAY:n kantana on, että yhdistyksiä tuetaan taloudellisesti muuten, mutta vuokratulujen osalta ei.

RAY odottaa kuntien osoittavan tilat ja/tai tarvittaessa maksavan tukena vuokratulot. Ymmärrämme hyvin RAY:n näkökulman, koska on selvääkin selvempi, että toiminnan virkeystyö, työttömien aktiivisuudesta ja toiminnan laajuudesta riippuen kolmannen sektorin toiminnasta hyötyy taloudellisesti kuntien sosiaali- ja terveystoimi.

Edistykseissä kunnissa työttömille on jo järjestetty omia terveydenhoitopisteitä, jotka vastaavat samaa kuin työssä oleville työterveyshuolto on.

Meille myönteisemmät kunnat ovat myöskin palkanneet työttömien asiamiehiä. Toiminta on koettu merkittäväksi avuksi työttömille ja toivomme asiamiesverkoston myöskin laajenevan koko maahan.

Yhdistyksissä on järjestetty myös kuntien sosiaalityöntekijöiden vastaanottoja ja muita palveluja.

Seurakuntien tuki hyvin merkittävä

Seurakuntien diakonia työntekijät pitävät kirkon työttömyystyön merkeissä vastaanottojaan yhdistysten tiloissa ja näin antavat tukea yhdistysten palvelujen tarjoamiseen.

Yhdistysten toimintojen kehityksen kannalta seurakuntien tuki on ollut merkittävää, myös yhdistysten

ruokapalvelut pyritetään useissa yhdistyksissä seurakuntien tiloissa. Kuntien kannalta väheksyä ei myöskään pidä yhdistyksiämme työnantajina.

Yhdistykset työllistää etupäässä pitkäaikaistyöttömiä ja silloin toimeentulon parantuessa kuntien viimesijaiset toimeentulotukena työttömille maksamat veromarkat jäävät kuntien muun sosiaalipalvelun käyttöön.

Unohtaa kunnissa ei sovi myöskään yhdistyksiin palkattujen henkilöiden tuomaa verokertymää ja vielä merkittävämpää on erilaisten projektien paikkakunnalle tuomat pennot.

Aina jotain myöskin jää yritysalamään.

Työttömien järjestöillä riittää työsarkaa

Työttömien yhdistysten elämän kaaren toivotaan olevan mahdollisimman lyhyen.

Mekin toivomme työllisyyden paranevan ja tekevän toimintamme tarpeettomaksi. Samoin toivovat monet yhteistyökumppanimme ja varmasti koko kansa.

Järjestönä Työttömien Valtakunnallisen Yhteistoimintajärjestön toiminta on viimeisen vuoden aikana kokenut hurjan kehityksen ja kahden eri projektin avulla työntekijämäärämme on moninkertaistunut.

Toimijoita tarvitaan työssä työtömyyden haittojen vähentämiseksi ja työllisyyden edistämiseksi kaikilla yhteiskunnan lohkoilla. Organisoitu vapaaehtoistyö ei syö normaleja palkkatyön työpaikkoja vaan täydentää niitä ja luo uusia.

TVY:n puheenvuoron Porin kirkkopäivillä käytti järjestön vatapuheenjohtaja Ismo Suojanen.

Tampereen kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnalle jättämässään aloitteessa Hervannan seudun työttömien yhdistys esittää, että Tampere alkaisi maksaa työttömien työllistämiseen tarkoitettuun yhdistelmätukeen ns. Tampere-lisää, jonka suuruus aloitteen mukaan olisi 2000 markkaa kuukaudessa. Ideana on, että tällöin työtön voisi tulla palkallaan toimeen tarvitsematta yhteiskunnan muita tukimuotoja.

Viime vuonna käyttöön otetulla yhdistelmätuella yhdistykset sekä yritykset ja kotitaloudet voivat työllistää työttömiä erityyppisiin lähinnä ns. kolmannen sektorin tehtäviin. Koska palkka on parhaimmillaankin vain hieman yli 4000 markkaa ja monilla yhdistyksillä ei ole varaa maksaa lisäosuuksia, voidaan työttömiä useinkin työllistää vain osaaikaisiin tehtäviin.

Hervannan työttömien yhdistys

Hervannan työttömien kuntalaisaloite:

Yhdistelmätukeen toimeentulon takaava Tampere-lisä

toteaa, että samalla työllistettyjen on pakko turvautua muihin tukimuotoihin, vaikka yhdistelmätuen piti alun perin olla "aktiivoiva" aiempaan "passivoivaan" työllistämispalveluun verrattuna.

Yhdistelmätuen käyttöä palkkausmuotona on perusteltu syrjäytymisen ehkäisemisellä ja kannustavuudella. Todellisuudessa vaikutus on monen työttömän kohdalla täysin päinvastainen, katteroitava ja masentava, koska puolipäivätyöstä saatavalla nettoansiolle ei kerta kaikkiaan tule toimeen. Lisäksi vuositarkastuksen

yhteydessä asumistuesta katoaa keskimäärin puolet, todetaan yhdistyksen kuntalaisaloitteesta.

Monet kunnat ovat ottaneet käyttöön työvoimahallinnon maksamaan palkkaan erityisen kuntalaisen, jolloin työllistetty tulee toimeen palkallaan ja vältetään turha sosiaalibyrokratia. Myös työllistettyjen motivoituminen työhönsä on selvästi parempi palkan riittäessä elantoon. Esimerkkeinä Helsinki ja Jyväskylä, joissa kuntalaisen suuruus on 1500 ja 2000 markkaa. Viime vuonna lisän avulla työllistettiin Helsingissä 130 ja Jyväskylässä 190 työtöntä.

Tampereella kuntakohtaista lisää on maksettu vain muutamissa kolmannen sektorin kohteissa, kuten Tampere 2000-verkoston tehtävissä. Hervannan työttömien yhdistyksen mielestä tämä on riittämätöntä ja yhdistysten yhdenvertaisuuden kannalta arveluttavaa.

Uskomme, että Tampereella on vauraana kaupunkina mahdollisuus liittyä tukea maksavien kuntien joukkoon ja että se vastuullisena yhteisönä asiaa punnituttuaan näin myös tulee tekemään. Esitämme, että Tampereen kaupunki ottaisi

käyttöön 2000 markan suuruisen kuntalaisen, sanotaan Hervannan seudun työttömien yhdistyksen kuntalaisaloitteesta.

Yhdistyksen aloite saa tukea kolmannen sektorin työllistämishankkeita hoitavalta kumppanuusprojektilta, jonka projektipäällikön Matti Luukisen mukaan kaupunki itsekin hyötyisi lisän maksamisesta.

Tampere-lisän käytöllä voisi olla suurempi vaikutus toimeentulotukimenojen säästämiseen kuin nykyisellä optiokäytännöllä, jossa kaupunki yksin vastaa työllistettävien henkilöiden palkkaus- kustannuksista, toteaa Matti Luukinen.

Hannu Oittinen

Kynsitulia viritelty Rovaniemen seudulla

Rovaniemen seudun työttömien yhdistyksen puitteissa kehitettiin viime vuonna projekti, joka täytti Euroopan sosiaalirahaston projekti-kriteerit. Hankkeelle saatiin 3,7 miljoonaa markkaa, josta puolet tulee EU:sta ja toinen puoli kansallisesta rahoituksesta.

Projekti sai nimekseen Kynsitulet, joka on perinteistä lappalaista eräsanaa ja tarkoittaa pieniä tulia. Suuria roihuja ei siis luvata, mutta kynsitullakin lämmintä riittää.

Varsinaisen projektin käynnistys tapahtui joulukuun alussa -98, kun seitsemän kuukautta kestävä työttömien oma-apuvetäjien koulutus alkoi Rovalla-ohjelmassa.

Aktiivi tukee syrjäytyynyttä

Projektin keskeisin tavoite on kehittää toimintamalli, jolla aktiivisten työttömien ammattitaito, koulutus ja elämäntapakokemus verkotetaan tukemaan syrjäytyynyttä pitkäaikaistyötöntä.

Aktiivisilla työttömällä tarkoitamme projektissa henkilöitä, jotka toimivat kansalaisjärjestöissä, tekevät vapaaehtoistyötä tai jotenkin muutoin ovat kehittäneet oma-toimista elämänhallintaa.

Projektin muita tavoitteita on mm. kehittää työttömään yksilönä kohdistuva toimintatapa, jossa auttajana on toinen työtön ja työttömien perustama oma-apuryhmä. Projektin avulla kehitetään työttömien oma-apuun perustava koulutus-ohjelma ja koulutus.

Oma-apuvetäjien koulutusta

Projektin toimesta koulutetaan 15:stä pitkäaikaistyötöntä työttömien oma-apuryhmien vetäjiksi. Koulutus alkoi joulukuussa ja päättyi kesäkuun lopulla -99.

Koulutuksessa perehdytään mm. Rovaniemen seudun kansalaisjärjestöjen toimintaan, työttömille suunnattuihin palveluihin, ryhmätyön saloihin ja sekä syrjäytymisen

ongelmaitiaan. Puolivälissä koulutusta on harjoittelujakso, joka antaa mahdollisuuden kokeilla oma-apuryhmien vetämistä.

Kansalaistyötä 12 kuukautta

Koulutusjakson jälkeen seuraa vuoden mittainen työjakso, josta käytämme nimitystä kansalaistyö. Työjakson aikana vetäjät keräävät ympärilleen työttömien oma-apuryhmän ja ryhtyvät ryhmän jäsenten toimesta yksilöllistä tarpeista lähtien järjestämään toimintaa.

Kaikki vetäjät palkataan yhdistelmä- ja työllistämistuella, joko työttömien yhdistyksen tai johonkin muuhun paikalliseen kansalaisjärjestöön. Pääasia on, että vetäjä yhteisössään kehittää työttömille suunnattuja oma-apupalveluita.

Koska kysymyksessä on osa-aikainen työsuhte ja työ sisältö ei ole ammattillista, vaan toisen kohtalo-toverin auttamista käytämme siitä nimitystä kansalaistyö. Vetäjä on siis pannut omat taitonsa ja aikansa toisen työttömän auttamiseen.

Oma-apukeskus/työtori

Projektiin liittyen perustetaan oma-apukeskus, jonka kauttavetäjät tekevät työtä. Keskusten työskentelyssä pyritään työtorimaiseen työskentelyyn, jossa jokainen oma-apuvetäjä toimii laatimansa työsuunnitelman mukaisesti.

Työtorissa pyritään välttämään "perinteinen" määrällävä työjohtaminen ja etsimään ratkaisuja, joissa työntekijä voi kehittää ja kokeilla omien taitojensa työttömän kohtalontoverin tukemiseen.

Keskus tarjoaa siis työttömille oma-apuryhmiä joihin voi liittyä, koulutusta, neuvonta- ja ohjauspalveluita sekä projekti ja kehittämistyötä.

Projektilla on myös sivupisteinä Korkalovaaran kaupunginosassa sekä Meltauksen ja Milsin kylässä sivupisteet, joiden kautta yhdessä alueen asukkaiden kanssa kehitetään työttömille suunnattuja oma-apupalveluita.

Kokeilu- ja kehittämishanke

Kynsitulet-projekti on ennen muut kokeilu- ja kehittämishanke. Sen tärkeimpänä lenkinä ovat oma-apuvetäjä koulutuksessa mukana olevat, jotka ovat päättäneet uhrata aikaansa lähes kahden vuoden ajaksi auttaakseen toista työtöntä.

Myös työttömien yhdistys on joutunut projektin aikana moneen kertaan muuttamaan totutuksi tulleita toimintatapoja. Eläminen epävarmuudessa ja asioiden näkeminen uudesta näkökulmasta antaa varmaankin myös uutta virtaa perinteiselle työttömien järjestötyölle.

Hemmo Koskinemi
Projektin vetäjä

Kokemus Yhteistyöllä elämä hallintaan -projektista

Elämä muuttuu antoisammaksi

Toimituani tukihenkilönä Yhteistyöllä Elämä Hallintaan-projektissa kohta vuoden voimaa, että elämä ja työ on koko ajan muuttunut vain antoisammaksi. Olen itse saanut paljon työkalureitit, jotka projektin luonteen mukaisesti ovat levittäytyneet ympäri maata.

Rankkaa ja antoisaa

Antoisinta ja antavinta työssä on kuitenkin ollut erilaisten ihmisten kohtaaminen. Elämä on suurinta osaa asiakaskuntaani ainakin joltain osin kohdellut tylysti. Työttömyys sinänsä on jo rankka kokemus - pitkäaikaistyöttömyys erityisesti.

Valitettavasti elämän rankkuus on monelle näyttänyt työttömyyden lisäksi myös muina ongelmia, jotka ovat joko johtuneet työttömyydestä tai sitten ovat siihen johtaneet.

Tapa millä yhdessä töitä teemme perustuu osittain minun tukeen, osittain vertaisryhmän tukeen. Havainto, että en ole yksin ongelmieni kanssa, on jo pelkästään auttanut monia purkamaan paineita. Toisaalta asettaminen toisen ihmisen asemaan tukemaan häntä antaa monasti tarkoitusta myös omaan elämään.

Oma tehtäväni on luonnollisesti

toinen ryhmän jäsenen rooli. Tuen ja opastan parhaan kykeni ja ymmärryksen mukaan ihmisen omaa toivetta ja kehitystä kohti parempaa elämänhallintaa.

"Saattaen vaihdettava"

Lisälmen tukihenkilömmä **Hilma Leena Valkonen** on keksinyt edellä mainittuun tukemiseen ja opastamiseen oivallisen termin: saattaen vaihdettava.

Tämä tarkoittaa sitä, että tehtävämmä on viranomaisista poiketen vaikka kädestä taluttamalla saattaa ihminen sinne mistä hän saa parhaan avun. Tällöin kyseeseen tulevat esim. sosiaalitoimisto, mielenterveystoimisto tai vaikka A-kliinikka. Toisaalta kyseessä voivat olla jopa omat teemaryhmämme, joihin kynnys saattaa olla muutoin liian korkea.

Yksikään starttiviikkoon osallistunut ei tietävästi katunut lähtöään. Hankaluuksia on kyllä ollut houkuttella ihmisiä mukaan. Kateeksi käy Vantaata, jossa ei ole ainakaan tätä vaikeutta. Toisaalta nyt kun neljä palkeryhmä on valmiina ja halukas tartuttamaan elämänhallinnallisiin asioihin- ja minusta näyttäisi siltä, että

myös valmis tekemään elämälleen jotain - olen enemmän kuin iloinen siitä, että saan olla mukana tässä prosessissa. Yhdessä tulemme olemaan vahvempia neljännekin pilkeri-ryhmän kanssa.

Starttiviikon sisältö tarjoaa työttömälle viikon, jonka jälkeen on ajattelemisen aihetta pitkäksi aikaa. Yhdessä toimiminen ulkoilun, liikunnan, elämysten ja keskustelujen kautta antaa tunteen osallistua johonkin.

Työ ei ole kaikki; elämässä on muutakin millä voi päivänsä täyttää. Eikä sen muun tarvitse olla alkoholi tai omat tyhjä seinä. Elämää voi hallita ilman työtä kunhan ei tarvitse kohdata kaikkea yksin.

Starttiviikosta on hyvä aloittaa. Jatko seuraa kotipaikkakunnalla, kun ryhmä jatkaa kokoontumisiansa ja ystävyysuhteet ovat muodostuneet. Lisäksi jokaiselle laaditaan henkilökohtainen selviytymissuunnitelma sen pohjalta mihin hän itse on valmis sitoutumaan. Oma sitoutuminen on välttämätöntä, koska mitään ei voi tehdä toisen puolesta vaikka voikin olla saattaen vaihtamassa.

Perusidea kirkaana

Pääasia projektin onnistumisen kannalta on, että me TVY:ssä ja erityisesti tässä projektissa olemme valmiita tekemään parhaamme juuri niiden ihmisten hyväksi, joille tämä projekti on tarkoitettu.

Missä vaiheessa ei saa päästä hämärtämään ymmärrys projektin todellisesta tarpeellisuudesta niille työttömille, joille se on tarkoitettu. Kun muistamme projektin nimen Yhteistyöllä Elämä Hallintaan ja painotamme nimenomaan yhteistyötä, niin emmeköhän silloin tee kaikemme työttömien ja nimenomaan jokaisen projektiimme yhteyttä ottaneen työttömän hyväksi.

Silja Juusela
Jämsänkoski

Yhteistyöllä elämä hallintaan -projektin tukihenkilö Silja Juusela Jämsänkoskelta on tyytyväinen tähän astisiin saavutuksiin. Hän muistuttaa, että perusajatusta ei saa päästää hämärtymään.

IDEA-POINTS

Idessa voit etsiä työpaikkoja ja opiskelumahdollisuuksia, tehdä hakemuksia, ottaa yhteyksiä työnantajiin tai suunnitella yritystoimintaa. Internetin käyttömahdollisuus on päivittäin kello 9-12. Saat myös henkilökohtaista neuvontaa.

Idea on auki 24.6. asti arkinen kello 9-15, suljettuna 25.6 -9.8. ja auki taas tiistai 10.8. alkaen, kello 9-15. Syyskauden avajaiset ovat torstaina 26.8. kello 12 alkaen. Ohjelmassa puheenjohtaja **Jukka Mäkelän** avaus, musiikkia, alustus ja pientä tarjoilua.

Syyskauden tilaisuudet ovat mm. seuraavista aiheista:

- työnhaku
- työ- ja opiskelutyylit työyhteisöissä
- ongelmanratkaisu ja vuorovaikutustaidot
- elämäntaidot
- selviytymisstrategioita - keskustelua ammatifilosofin johdolla
- ilmasuitaito
- tiedon ja ns. informaation merkitys nykyajassa
- menestys - mitä muuta se voisi olla
- suunnitelmallinen työskentely ja tavoitteellisuus

-perustietoa työosuuskunnista ja yrityspohjaisesta työllistymisestä

- oman osaamisen markkinointi, mitä on ammattinharjoittaminen
- työttömyysurva, sovellutukset ja tulkinat
- työuralle pääsy ja sen kehittäminen.

Syyskuun ohjelmaa:

- Ke 8.9. klo 9.30 - 15
- Työ- ja asiantuntijaosuuskunta - perustietopäivä
- Ti 14.9. klo 13 - 15
- Arjen taloutta -teemasarja
- Marika Lohi** ja **Hanna Westerlund**, Mikroluotto
- Miten pärjätä pienellä rahalla?
- Ti 21.9. klo 13 - 15
- Mistä lisää rahaa?
- Ti 28.9. klo 13 - 15
- Miten sitten, kun asiat menevät pieleen?

Lisätietoja: Idea-Points, Jaana Kälväinen tai Timo Mäkilä, puh. (09) - 766 270
Osoite: Vilhonvuorenkatu 11 C 9. krs, 00500 Helsinki
Email: idea.points@kaapeli.fi
Internet: <http://www.kaapeli.fi/~taitolat/idea-points>

TVY:n yhteystiedot

Hallituksen jäsenet

Puheenjohtaja:

Lea Karjalainen
Sörnäisten rantatie 27 C 4
00500 Helsinki
puh. 09-7745 3540
040-5477 099

Hallituksen jäsenet:

UUSIMAA
Wilén Mauno
Helapolku 6
03620 Karkkila
09-2259705

VARSINAIS-SUOMI
Hanka Kari
Särkilahdenkatu 11
21200 Raisio
02-4387720

SATAKUNTA
Suojanen Ismo
Mikonkatu 21
28100 Pori
02-6414695

HÄME
Honkanen Jukka
Ahertajantie 1
15880 Hollola
03-8801312

PIRKANMAA

Hinkka Aila
Keskuskatu 47
37820 Viiala
03-5497275

KYMI

Nygren Matti
Yrjöntie 44
46800 Anjalankoski
05-3635113

ETELÄ-SAVO

Mönkkönen Riitta-Liisa
Torikatu 17
76100 Pieksämäki
015-486955

KESKI-SUOMI

Salomaa Tapio
Kalevankatu 5 D 3430
44100 Äänekoski
014-513117

POHJOIS-KARJALA

Pihlapuro Aulis
80220 Joensuu
013-311518

POHJOIS-SAVO

Hakkarainen Anja
Hankamäentie 971
73900 Rautavaara
017-780039

ETELÄ-POHJANMAA

Valli Ritva
Härsiläntie 19
62100 Lapua
06-4384742

POHJANMAA

Mäkinen Tauno
Castreninkatu 9 C 25
68660 Pietarsaari
06-7236998

POHJOIS-POHJANMAA

Tomperi Jukka
Tulliväylä 3
90100 Oulu
08-5347400

KAINUU

Kyllönen Seija
Kainuuntie 99
88900 Kuhmo
08-6520320

LAPPI

Kivelä Ritva
Jäämerentie 53
99600 Sodankylä
016-618243

Yhteistyöllä elämä hallintaan -projekti

Tukihenkilöt ja paikkakunnat:

Hilma Leena Valkonen puh.017-8170344
Iisalmen Seudun Työttömät fax 017-8170344
Karjalankatu 5 gsm 040-7306794
74100 IISALMI

Kimmo Vartiainen puh. 013-315910
Aktiiviset Työtähakevat ry fax 013-311518
Vallilankatu 3 gsm 040-7361573
80220 JOENSUU

Silja Juusela puh. 014-645755
Jämsänkosken Työttömät ry fax 014-745748
Koivutie 8 gsm 040-7361536
42300 JÄMSÄNKOSKI

Riitta Romppainen puh. 08-6155221
Kumppaniksi fax 08-6155929
Lönrotinkatu 5 B gsm 040-7361538
KAJAANI

Soili Poikela puh. 016-618286
Sodankylän Työvoima- fax 014-745748
reserviläiset gsm 040-736153
Liipitie 3 (käyntios. Jäämerentie53)
99600 SODANKYLÄ

Anja Vähäkoski puh 02-57829235
Kankaanpään Työnhakijat fax 02-57829234
Kuninkaanlähteenkatu 4 as. 11 gsm 040-7361543
38700 KANKAANPÄÄ

Risto Aaltonen puh 09-83922535
Tukihenkilö fax 09-83922018
Asematie 10 A 2 krs gsm 040-7306927
01350 VANTAA

Anne Kellosalo puh 06-8316510
Kokkolan Työttömät ry fax 06-8315614
67100 KOKKOLA gsm 040-7309725

Projektipäällikkö
Riitta Bastman puh.09-77453520
Sörnäisten rantatie 27 C 4 gsm 040-5611147
00500 HELSINKI fax 09-77453550

TOIMIHENKILÖT

Toiminnanjohtaja

Sirkka Rajala
puh. 09-7745 3510
fax 09-7745 3550
sposti: tvy@nettilinja.fi

Taloudenhoitaja

Pirjo Kankaristo
puh. 02-252 4316
fax 02-252430
sposti:
pirjo.kankaristo@dlc.fi

Projektipäällikkö

Riitta Bastman
Yhteistyöllä elämä hallin-
taan -projekti
puh. 09-7745 3520
fax 09- 77453550
gsm 040-5611147
sposti: Riitta
Bastman@tvynettilinja.fi

Työllistämävastaava

Yhdistys työnantajana -
projekti
Sari Hedemäki
puh. 09-7745 3515
fax 09-7745 3570
gsm 040-573 2673
sposti:
Sari.Hedemaki@tvynettilinja.fi

Tapasin Reijon ensimmäisen ker-
ran syyskuun alkupuolella viime
vuonna. Hän oli saanut työvoima-
toimiston kautta kirjoittamani kir-
jeen, jossa kerrottiin Yhteistyöllä
elämä hallintaan -projektista. Tämän
hieman rypistyneen paperin hän
ojensi minulle luin pääsylipun saa-
puessaan tapaamiseen.

Istuimme pöydän ääreen puhu-
maan asioista. Reijo vaikutti hieman
ujolta, mutta silti hän kertoi elämänsä
tään avoimesti.

Hän oli lähtöisin maalta, isosta
perheestä. Lapionvarteen oli pitänyt
tarttua keskenkasvuisena poikase-
na. Kouluja ei ollut mahdollisuus
käydä, joten Reijon tie vei maailmal-

le. Reijo oli työmies, sillä
haastattelulomakkeeseen kohtaan
"ammatti" hän kirjoitti isolla käsi-
alalla "työmies".

Valitsin Reijon mukaan ensimmäi-
seen Pilke-ryhmään. Selkä suorana,
kassi heiluen hän marssi torin poik-
ki linja-autoa kohti. "Kyllä mua jän-
nitti kauhiasti", hän jälkeensä ker-
toi. Mukaan lähteminen oli ollut
hiuskarvan varassa.

Starttiviikolla saimme nähdä, mi-
ten Reijo ikäänkuin puhkesi kuk-

kaan. Arkuus, jännittäminen ja
alemmuudentunteet lohkeilivat hä-
nestä irti kuin vanha nahka, jonka
alta paljastui jyvän lämmin, iloinen
ja huumorintajuinen persoonalli-
suus. Reijosta tuli kaikkien lemmik-
ki, jolla oli monta nimeä, kuten
"Nalle", "Halinalle" ja "Bumtsi-
Bum".

Ryhmä oli Reijolle tärkeä - hän
rakasti sitä. Tuntui siltä, että Pilke-
ryhmä korvasi hänelle sen "hyvän"
perheen, jota hänellä ei koskaan ol-

lut ollut. Tässä "perheessä" hänellä
oli oma tärkeä paikkansa, hänet hy-
väksyttiin ilman ehtoja ja hänestä
pidettiin.

Eräänä huhtikuuisena tiistaina Rei-
jo lähti urheilutalolta sanoen samat
tutut sanat kuten aina ennenkin :
"Ens tiistaina taas!".

Sitä tiistaita ei Reijolle koskaan
tullut. Reijo oli kavereineen nukah-
tanut lastauslaiturille lämpimään au-
ringonpaisteeseen, josta tuli hänen
viimeinen unensa. Uutista oli vaikea

uskoa, mutta totta se oli.
Ryhmäläiset olivat järkyttyneitä ja
surullisia.

Haluan ajatella niin, että osallis-
tuminen YEH-projektiin oli Reijolle
kuin läksiäislahja. Viimeisen puolen
vuoden aikana hän sai kokea jotain
sellaista, mitä ei koskaan aikaisem-
min ollut kokenut.

Starttiviikko, Pilke-ryhmä,
sählyporukka... kaikki oli Reijolle
uutta ja sellaista, jota hän kovasti
rakasti ja josta oli hänelle paljon iloa.

Anne Kellosalo
YEH-projektin tukihenkilö
Kokkola

Reijon muistolle

Aktiiviraha, työpankki ja palveluseteli suunnitelmissa

Tässä raportissa esiteltävässä tutkimuksessa käsitellään Tampereen kaupungin pitkäaikaistyöttömien taustoja ja työttömyyden rakennetta. Tutkimustulosten pohjalta on tarkoitettu käynnistää aktiivirahahanke, joka pyrkii työllistämään kaikkein vaikeimmin työllistyviä henkilöitä Tampereella.

Yhteistyötahoina tutkimuksen suorittamisessa ovat olleet Tampereen kaupunki, Tampereen Seudun Kumppanuusprojekti, Tampereen työvoimatoimisto ja Tampereen yliopisto.

Tutkimus kartoitti pitkäaikaistyöttömyyttä

Tutkimus suoritettiin lomakyselynä keväällä 1999 aikana ja kyselyn käytännön toteutuksesta vastasi Tampereen työvoimatoimisto. Tutkimuksen tehtävänä oli selvittää tamperelaisten pitkäaikaistyöttömien taustatietoja ja mielipiteitä työllistymistä ja yhteiskuntaa koskevissa asioissa.

Näiden tietojen perusteella piti selvittää erityisiä ongelmia ja sellaisia kohdejoukkoja, joihin aktiivirahahanke voitaisiin kohdistaa. Kyselyyn osallistuneiden ihmisten mielipiteiden ja toiveiden pohjalta olisi tarkoitus rakentaa työllistymismalleja, jotka vastaisivat juuri Tampereen alueella vaikeimmin työllistyvien henkilöiden tarpeita.

Tutkimus kohdistettiin tamperelaisten pitkäaikaistyöttömiin, joiden

työttömyys oli alkanut vuoden 1994 jälkeen ja jotka eivät saaneet ansiosidonnaista päivärahaa. Näillä kriiteereillä koko otoksen kooksi tuli 1357 kappaletta, josta otettiin sadan hengen ositettu otanta.

Lomakkeita palautui määräraikaan mennessä 66 kappaletta, joten palautusprosentiksi tuli 66%. Tutkimuksen empiiristä osaa täydentävät työllisyyspolitiikkaan liittyvät kaksi artikkelia, joista toisessa käsitellään työllisyyspolitiikkaa kansainvälisestä näkökulmasta ja toisessa esitellään uutta työllistymismallia.

Pettymyksistä huolimatta valmiutta muutokseen

Tutkimustulosten perusteella tyypillinen tamperelainen pitkäaikaistyötön on naimaton, alhaisen koulutusohjan omaava, keski-ikäinen mies, joka on ollut raskaan teollisuuden palveluksessa ja menettänyt työpaikkansa samalla, kun työpaikat ovat hävinneet teollisuudesta ja alkutuotannosta. Näiden henkilöiden uusi työllistyminen on vaikeaa ikärakenteen ja koulutuksen puutteen vuoksi. Myöskin usko omaan työllistymiseen on mennyt, samoin kuin usko päättäjien toimintaan.

Kuitenkin yli puolet vastanneista ilmoitti olevansa kiinnostunut aktiivirahahankeesta ja toivoi hankkeen tuovan mukanaan taloudellisen hyödyn lisäksi myös uusia mahdollisuuksia työllistyyä.

Positiivista vastanneiden kohdalla oli se, että hyvin moni oli tyytyväinen ihmisuhteisiinsa ja asuintilanteeseensa. Tyytymättömiä pitkäaikaistyöttömien keskuudessa oli luonnollisesti työllisyysilanteeseen ja toimeentuloon tason.

Työpankki ja palveluseteli uusina malleina

Tutkimustulosten pohjalta päädyttiin ehdottamaan kolmea eri työllistämismallia pitkäaikaistyöttömien työllistämiseksi ja auttamiseksi takaisin työmarkkinoille.

Ensinnäkin Matti Marjasen esittämä työpankkimalli sopisi myös Tampereelle, koska mallissa keskitetään vaikeimmin työllistyvien työttömien työllistämiseen. Toiseksi malliksi kävisi yhteistyömalli, jota on jo kokeiltu muutamalla paikkakunnalla.

Yhteistyömallin puitteissa voitaisiin muodostaa pienryhmiä hoitamaan sellaisia tehtäviä, joita julkisella sektorilla ei ole varaa hoitaa ja joista yksityiset yritysajat eivät ole kiinnostuneet.

Kolmas malli, jota käsitellään myös Pentti Rönkön artikkelissa, on eräänlainen palvelusetelimalli. Tämä malli pyrkii poistamaan työllistymisen esteitä, yksinkertaistamalla järjestelmää esimerkiksi siten, että myös lyhytaikaisen työn vastaanottaminen olisi taloudellisesti kannattavaa.

Lukijoilta

Kysymyksiä TVY:lle

Täällä Lapissakin on aina osattu elää "säätölekillä", jos elämiseen menevää rahaa on säästettävä vieläkin enemmän silloin eletään jo nuukuuden huipulla eli niin, että "täin päällä istutaan ja saivaria nyljetään".

Se miten tässä maassa solidaarisuus saadaan toimimaan on 100%:sesti meistä itsestä kiinni, olemme ei parane valittamalla vaan toimimalla yhteisen hyvän edistämiseksi.

Työttömien yhdistyksen perustettiin tilapäisen työttömyyden ajan tukemiseksi ruohonjuuritasolle eli kentälle, sen tarkoitus on ollut olla työttömien etujen ajajana, sekä sosiaalivirastojen tukena työttömyyden tilanteissa.

Harjoitteluajaksi on jo ohi. Miten työttömien yhdistyksen toimintaa "kontrolloidaan" kun ne pääsevät vain nurkkakuntaistumaan ja samat valtavat siellä vuodesta vuoteen laillansa toimii, joka ei ainakaan meidän työttömien elämää tue täällä kentällä?

Tiedämme, että jäsenistön on pidettävä huoli yhdistyksen toiminnasta ja kokouksessa vetäjät vaihettava, mutta kun sinne kokouksiin ei tule monikaan, vain ne samat yhdistyksen "vallassa roikkujat".

Tiedän myöskin sen, että on asiallisesti toimivia yhdistyksiä, jotka ovat hyvinkin tarkoitustaan toteuttaneet, sekin on kiitoksen paikka yhdistyksen johdolle. Ainakin täällä Rovaniemellä on lentävänä lauseena yhdistyksen johdolla se, että työttömät ovat niin passiivisia, että he eivät tule eikä osallistu, se on jo ajatuksena valheellista.

Työtön, kun aikansa asioita ajattelee, hän varmasti mielellään menee sinne missä on muitakin samassa tilanteessa olevia ja osallistuu toimintaan, jos yhdistys koetaan mielekkääksi paikaksi kaikilta osin. Ensi vaikutelma yhdistyksessä luodaan johdon taholta.

Kun ajatellaan, että yhdistyksiä tuetaan rahallisesti yhteiskunnan taholta, niin olisi mielestäni asiallista pitää huoli siitä, että yhdistyksen valittu hallitus toteuttaa tarkoitustaan.

Olemme kiinnostuneet myös Tvy ry:n toiminnasta, miten järjestö tarkoitustaan toteuttaa, kun työttömyys vain jatkuu? Vastatkoon jolla on asiasta tieto, työtön ei selityksiä kaipaa. Vastaukset haluamme julkisiksi Karensisanomiin.

Anneli Yliokka

Tavallinen työtön

Jatkosodan siviiliveteraanin ry:n

hallituksen jäsen

Syksyn Karenssit

Syyskaudella ilmestyy kaksi Karensisanomien numeroa, joiden alustava aikataulu on seuraava:

Viikolla 37 eli syyskuun puolivälissä ilmestyy EU-teemanumero, jossa selvitetään curon käyttöönoton vaikutuksia suomalaisten arkielämään ja yhteiskuntaan laajemminkin.

Toki tässä numerossa on muitakin aiheita, mm. lokakuun alkupuolella pidettävät eurooppalaiset ihmisoikeuspäivät.

Vuoden viimeinen numero ilmestyy suunnitelmien mukaan viikolla 47 eli marraskuun viimeisellä täydellä viikolla, tosin on mahdollista että tämä numero ilmestyy jo viik-

koa aiemmin.

Aiheista ja aikatauluista sekä muusta Karensisanomiin liittyvästä tarkemmin syyskauden alussa yhdistyspostissa.

Hyviä lukuhetkiä tämän kesänumeron parissa!

Tallinnaan elokuussa

Sivulla 10 mainittu seminaarin jälkeen yhdistysten jäsenillä on tilaisuus Tallinnan risteilyyn. TVY:n risteilyn järjestelyistä vastaa Etelä-Pohjanmaan aluevastava Ritva Valli. Häneltä voi tiedustella risteilyistä numeroista 06-438 4742 (puh. ja fax) tai 040 - 585 9567.

Sitovat ilmoittautumiset tulee tehdä em. numeroihin tai osoitteella Ritva Valli, Härjäläntie 19, 62100 Lapua 7.7. mennessä ja

maksu tulee suorittaa 10.7. mennessä tilille: OP-Lapua 474710-243202/R. Valli - Matkatili, viitteenä: Tallinnan matka 12.8.99.

M/S Melodia lähtee Helsingin Länsisatamasta to 12.8. klo 19.00, maihin nouseaan Tallinnassa 13.8. klo 8.00. Paluu Helsinkiin: laivaanousu alkaa klo 13.45. Melodia lähtee Tallinnasta klo 14.30 ja saapuu Helsinkiin klo 18.15.

Hinnat ovat: hytti C 4 autokannen alapuolella 65 mk/hlö, hytti

C2 autokannen alapuolella 85 mk/hlö ja hytti B2 yläkansilla 130 mk/hlö. Kaikissa yhteissä on suihku ja wc. Ateriapakettia on mahdollisuus tilata etukäteen hintaan 100 mk/sis. päivällisen ja aamiaisen tai hintaan 160 mk/sis. päivällisen menomatalla ja lounas tulomatalla.

Liput jaetaan Helsingin satamassa ja mukana pitää olla voimassa oleva passi.

Eihän työkään vapaaksi tekisi

Alemman rahvaan osa on ollut tulla heitetyksi keskiäikäisestä orjuudesta palkkatyön kahleisiin. Kapitalismi on ulottunut tämän modernin orjuuden ylempään rahvaaseen. Työttömyys ja syrjäytyneisyys tuleminen ovat osattomuutta palkkatyön orjuudesta ja oravanpyörästä sekä tämän pakkotyön sallimasta ja mahdollistamasta (orjan) vapaudesta.

Vähäväkisten "kannustaminen", "aktivointi" ynnä muu pomottaminen ja pompottaminen on uudenlaista orjuuttamista. Kapitalismi pakottaa lähes kilpailukyvyttömänkin liikkaväestönsä kilpailemaan markkinoillaan, joilla työvoimasta on jatkuva ylijarjonta. Kilpailuun pakotettu työtön ja luuseri julistetaan omaksi herrakseen. Hänet pakotetaan olemaan "vapaa".

"Kehittyneisiin" maihin on näin (all) kehitetty uusi, myöhäismoderni ja myöhäiskapitalistinen orjuuden muoto. Markkinavoimat ja niiden nukkehallitukset tarjoilevat pudotuspelin ja taistelun kengänkiilottajan paikoista rahvaalla vapautena ja oikeudenmukaisuutena.

Nykyisenkin leipäjonohallituksen ohjelman rivien välissä lukee: etuile, röyhkeile ja rohmua - muuten jäät ilman ja sinut heitetään syrjään. Orjuuttamista reilumpaa olisi sulkea minun kaltaisen liikäihmisen reservaatteihin, gettoihin tai keskitys- ja kestitysleireihin, tukkia siellä meidän summe ja sielumme, esimerkiksi oluella ja tissiviihteellä, ja lopettaa elähtänyt lassyys vapaudesta, veljeydestä ja tasa-arvosta.

Elämä kuristuu, kutistuu sekä oravanpyörässä, että reservateissa. Elämä on toisaalla. Mutta missä? Elämäähän ei ole kapitalismin ulkopuolella eikä sen jälkeen. Eihän?

Kauko Tuovinen

Työpankit tulevat?

Vastuu vaikeasti työllistyvien työttömien työllistämistä tulisi antaa työpankeille. Työpankin vastuualueena on yhden tai useamman kunnan alue. Kunnilla tulee olla mahdollisuudet ottaa enemmän vastuuta työllistämisen toteutuksesta.

Tämä tapahtuisi sosiaaliviranomaisten ja työvoimaviranomaisten yhteistyönä. Koska kokemukset nuorten työpajatoiminnasta ovat kauttaaltaan myönteisiä, toiminta ehdotetaan vakinaistettavaksi.

Nämä ehdotukset perustuvat varatuomari **Matti Marjassen** selvitykseen Työpankki - vaikeimmin työllistettävien työttömien työllistämismalli. Selvitys on tehty sosiaali- ja terveysministeriön, työministeriön ja opetusministeriön sekä Kokkolan kaupungin toimeksiantona yhteistyössä ympäristöministeriön ja Suomen Kuntaliiton kanssa.

Selvitys perustuu Kokkolassa kehitettyyn ns. työpankki-malliin. Tavoitteena on täydentää nykyistä työllisyyspolitiikkaa luomalla uusi työllistämisenetely, jolla työllistään työhallinnon ja sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyönä pitkäaikaistyöttömiä, jotka ovat syrjäytyneet tai vaarassa syrjäytyä työmarkkinoilta. Ehdotusten toteutukseen tarvitaan poliittista tukea.

Suomessa on suuri joukko vaikeasti työllistyviä henkilöitä, jotka eivät työllisty nykyisillä tukijärjestelyillä. Voimavaroja on kohdennettu vaikeasti työllistyviin työttömiin, mutta työmarkkinat toimivat siten, että parhaat valmiudet omaavat henkilöt työllistyvät ja heikoimmat jäävät syrjään.

Työllistämisen lähtökohdat

Pitkäaikaissairaudet, köyhyys ja sosiaaliset vaikeudet lisääntyvät suurella osalla pitkään työttöminä olleista työttömistä. Nämä seikat ovat taas yhteydessä perheongelmiin ja lasten selviytymiseen. Työllistämällä ehkäistään ongelmien syntyä ja korjataan niitä. Työllistämiseen käytetyt varat ovat kannattava sijoitus myös kansantaloudellisesti.

Vaikeasti työllistyville työttömille tarkoitetaan henkilöitä, jotka työhistoriansa, koulutuksensa, ikänsä tai sosiaalisten ja terveydellisten syiden vuoksi tarvitsevat henkilökohtaisia tukitoimenpiteitä työllistykseen. Heitä on arviolta 20 000 - 60 000.

Työllistämismahdollisuuksien tulee perustua yksilökohtaiseen harkintaan. Kunnan sosiaali- ja terveysviranomaisten sekä työvoimatoimiston tulee valita työllistettävät. Tavoitteena on, että työllistämistoiminnan piiriin saadaan 20 000 - 30 000 ihmistä.

Työpankki

Työpankilla olisi vastuu tietyn alueen -esimerkkinä Kokkola- vaikeasti työllistyvien työttömien ryhmän työllistämistoimenpiteistä. Työpankki olisi "työllistämiskeskus", jonka vastuualueena on yhden tai useamman kunnan alue.

Työpankki huolehtisi niistä työttömistä, jotka eivät ole työllistyneet muulla tavalla, ja niistä toimenpiteistä, joita ei ole määrätty tai sovittu muiden tahojen hoidettavaksi. Työsuhteeseen yhdistettäisiin aina tarvittaessa myös muita tuen muotoja, kuten koulutusta ja henkilökohtaista työn ohjausta.

Työpankin toiminta olisi pitkäjänteistä ja siihen kuuluisi työllistämistoimenpiteiden suunnittelu ja yhteensovittaminen sekä työpaikkojen aktiivinen etsintä ja luominen.

Työllistämistoiminnan tavoite olisi kaksitahoinen. Toisaalta sillä pyritään parantamaan työllistymisvalmiuksia ja auttamaan sijoittumista avoimille työmarkkinoille. Toisaalta toiminta antaa mahdollisuuden pitkäaikaiseen työntekoon henkilöille, joka ei voi työllistyä muulla tavoin.

Työpankki voisi sijoittaa työllistettävät henkilöt itse ylläpitämiinsä työpaikkoihin tai muiden yhteisöjen tai yritysten ylläpitämiin työpaikkoihin taikka yksityisille henkilöille.

Tärkeä osa työpankin toimintaa on työllistettävien sijoittaminen ja välittäminen avoimille työmarkkinoille käyttäen kaikkia hyviä todettuja työllistämisen menetelmiä,

kuten tuetun työllistämisen menetelmiä.

Kokemukset nuorten työpajatoiminnasta ovat kauttaaltaan myönteisiä. Tämän vuoksi työpajatoiminta ehdotetaan vakinaistettavaksi siten, että niiden toiminta voi jatkua myös työllisyystilanteen parannuttua. Työpajatoiminnan piiriin tulee pyrkiä saamaan myös ne nuoret, jotka ovat nykyisin työelämän ja koulutuksen ulkopuolella.

Lisää tukea ja vastuuta kunnille

Kuntien nykyistä vahvempaa panosta työllisyysasioiden hoidossa tukevat monet seikat. Tämän vuoksi ehdotetaan, että kuntien mahdollisuuksia ja vastuuta työllistämistoimenpiteiden suunnittelussa, yhteensovittamisessa ja toteutuksessa parannetaan. Tämä voisi ensivaiheessa tapahtua työvoimatoimiston ja kunnan kesken solmittavien työllisyysasioiden sopimusten menettelyä kehittämällä.

Keskeinen keino työllistämistoiminnan edistämiseksi on valtio-työvoimaviranomaisten ja kunnan sosiaali-, terveys- ja muiden sektoreiden palveluiden sekä kuntoutuksen ja koulutuksen yhdistäminen toisiinsa.

Sosiaalihuoltolakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset yksilöllisen työllistymissuunnitelman laatimisesta niille vaikeasti työllistyville henkilöille, joiden työllistymisedellytysten parantamisesta kunta on tehnyt sopimuksen työvoimatoimiston kanssa.

Valtioneuvoston hyväksymässä

työllisyyslain mukaisessa tavoiteohjelmassa ja sosiaali- ja terveydenhuollon tavoiteohjelmassa vuosille 2000-2003 ehdotetaan annettavaksi yleiset tavoitteet ja suositukset kuntien toimenpiteille työllisyysasioiden hoidossa.

Työministeriö antaisi niiden perusteella TE-keskuksille ja työvoimatoimistoille ohjeet yhteistyöstä kuntien kanssa. Työllisyyslakiin mahdollisesti tarvittavat muutokset kuntien toimenpiteistä työllisyysasioiden hoidossa harkittaisiin ehdotetusta kokeilutoiminnasta saatavien kokemusten perusteella.

Sosiaali- ja terveyssektorille lisää vastuuta

Sosiaalihuoltolakiin ehdotetaan otettavaksi uudet säännökset kuntouttavasta työllistämistoiminnasta. Tavoitteena on työllistää erityisesti työttömiä, jotka voivat hyötyä sosiaali- ja terveydenhuollon tukitoimenpiteistä.

Työllistämistoiminta voisi olla ensimmäinen porras sellaisten henkilöiden työllistymisuralla, joiden on vaikea tulla toimeen säännöllisessä työelämässä. Työllistämistoimintaa ehdotetaan valtion taloudellista tukea saman tasoisesti kuin työhallinnon tukityöllistämiseksi.

Työsuhde vai muu suhde - palkka vai muu vastike

Työpankkiin työllistettävien työntekijöiden kanssa tehtäisiin pääsäännön mukaan normaali työsuhteinen ja maksettaisiin työ-

ehtosopimuksen mukainen palkka. Kuntouttavaan työllistämistoimintaan osallistuminen voisi tapahtua ns. huoltosuhteessa, jossa ei maksettaisi palkkaa, vaan siinä suoritettavat etuudet määritteläisiin muulla tavoin.

Työt ja tehtävät

Työpankki pyrki luomaan työpaikat yhteiskunnalle ja asukkaalle hyödyllisistä ja tarpeellisista tehtävistä, joita ei hoida elinkeinoelämä, julkinen sektori eikä muutkaan. Varsinkin ympäristöhuollon ja -suojelun alueella on runsaasti tehtäviä, jotka ovat työvoimavaltaita ja kuuluvat suurelta osin yhteiskunnan huolehdittaviksi.

Sopivia tehtäviä löytyy myös perheiden ja kotitalouksien tarvitsemista siivous-, tuki- ja hoitopalveluista. Lisäksi työpankki etsisi aktiivisesti työpaikkoja muualta, myös avoimelta sektorilta muun muassa työntekijöidensä jatkosijoitusta varten.

Rahoitus ja kustannukset

Työpankkitoimintaa ehdotetaan suoritettavaksi yhdistelmämuotoisena tuella, jossa voitaisiin poiketa tuen kestoa koskevista työllisyysasetuksen säännöksistä. Valtion menojen lisäksi olisi yhteensä 20 000 - 30 000 työttömän työllistämiseksi n. 600 - 900 milj. mk brutto vuodessa ja 350 - 500 milj. mk/netto vuodessa. Ympäristöministeriön määrärahoista maksettaisiin tukea kunnille ympäristönsuojelun ja -huollon tehtävien, mm. kierrätyskeskusten kehittämiseen.

Toteutus

Sosiaali- ja terveysministeriön ja työministeriön rahoituksella tulisi aloittaa 4-5 alueellista kokeilua, joiden pohjana on työpankkimalli, vaikeilla työllisyysalueilla, esim. Kokkolassa ja Kainuussa sekä 1-2 suurkaupunkialueella. Kokeiluhankkeiden käynnistettäisiin vuoden 2000 alusta ja siihen kytkettäisiin arvioiti, jonka tuloksia voitaisiin käyttää hyödyksi jo kokeilukauden kuluessa. Sosiaalihuollon lainsäädännön muutosten valmistelu tulisi aloittaa siten, että hallituksen esitys annettaisiin syysistuntoaikana alusta 1999 ja muutokset tulisivat voimaan vuoden 2000 alusta.

Matti Marjassen: Työpankki - vaikeimmin työllistettävien työttömien työllistämismalli. Sosiaali- ja terveysministeriön monistusta.

Tilaukset Lena Eväkoski puh. (09) 160 3906.